

Sobota

Uredništvo in upravnništvo Kranj, Bleiweisova 7 — Čekovni račun št. 17.497 — Rokopisi se ne vračajo
Izhaja vsako soboto — Naročnina mesečno Din 4.—, četrtletno Din 12.—, polletno Din 23.—, celoletno Din 45.— — Inserati po tarifi

Leto I.

Kranj, 25. decembra 1937

Štev. 21.

Srečne in zadovoljne božične praznike želi vsem naročnikom, čitateljem, inserentom in sotrudnikom

Uprava „Sobote“

Mir ljudem na zemlji

Posledice svetovne vojne so bile strahotne. Miljoni mrtvih, milijoni ranjenih, razrušena mesta in vasi, uničena polja, uničeni gozdovi, z vodo zaliti rovi premogovnikov, razdrti jezovi na rekah, gospodarsko razsulo, nalezljive bolezni, beda širokih množic, lakota itd. Taka je bila žetev divjih, nečloveških bojev, ki so jih vladarji po milosti božji in izvoljeni predsedniki republik vodili za „ohranitev krščanske kulture“, za „zaščito evropske civilizacije“, za „demokracijo proti germanskemu imperializmu“, za „germansko raso proti azijskemu despotizmu“, za „obrambo majhnih narodov“.

Po treh, po štirih letih splošnega klanja pa so se narodom odprle oči. Spoznali so, da so vsa visoka gesla, s katerimi so jih njihovi vladarji in poveljniki gnali v boj, sama laž in da se za temi krinkami skriva le imperialistični pohlep po novih kolonijah, po novih trgih za sirovine, po novih interesnih sferah. Narodi so spoznali, da morajo prelivati kri zaradi par velebank, kartelov in trustov, ki hočejo zadržati vsemu svetu in iztisniti iz delavnih množic še več dobička kakor doslej.

Po frontah je začelo vreti. Nič več ni bilo slepe pokorščine. Vedno več je bilo dezertarjev. Čete niso hotele več napadati. Vojaške oblasti so obsojale upornike na smrt. V ozadju front so se dvigale vislice, odmevale so salve vojakov, ki so streljali svoje tovariše. Nič ni pomagal najhujši teror. Ko se je uprlo še civilno prebivalstvo v zaledju, se je začel splošni razkroj. Vladarji, kolikor jih je še ostalo in predsedniki republik so morali skleniti mir, če niso hoteli tvegati, da bi narodi sami storili iz brez njih, preko njih in proti njim.

Sklenjen je bil mir, toda ne mir brez osvajanj, pravičen mir, temveč mir, ki je že od vsega začetka nosil kali novih, še hujših vojn za novo razdelitev sveta. Kljub vsem klicem po splošni razorožitvi, kljub vsem pacifističnim stremljenjem raznih mednarodnih društev in gibanj so vladajoči krogi kovali iz dneva v dan novo orožje, izdelovali ogromne množine municije. Ni ga bilo skoro leta, da bi ne prišlo do kake manjše ali večje vojne. Danes je vzplamtel vojni požar v španskem Maroku, jutri v francoskem, potem na Daljnem vzhodu, nato v južni Ameriki (Bolivija, Peru) in tako brez konca. Po sklenjenem miru svet ni poznal več miru.

Tleča žerjavica, ki naj zaneti novo svetovno vojno, pa se je vedno bolj zbirala na treh točkah: v Italiji, Nemčiji in Japonski. Imperialistična buržoazija je v teh državah odkrito zavrgla vse poprejšnje meščanske ideale — demokracijo, parlamentarizem, pacifizem itd. — ter postavila na njihovo mesto dva nova bogova — novo rasistično teorijo in vojno. „Vojna je mati kulture“, „vojna očisti človeka“, „vojna rodi vse kreposti in čednosti“, „vojna varuje narod propada“ — to so postala gesla v teh državah, ki iz-

Za mir v Srednji Evropi

Če moramo tolikokrat z obžalovanjem opazovati, da se od strani gotovih imperijalističnih držav podvzema vse, da bi se pokopala ideja svetovnega miru, potem nas navdaja s tem večjim veseljem dejstvo, da se na nasprotni strani teh takozvanih dinamičnih sil deluje pošteno, odkrito in z vsemi razpoložljivimi silami za ohranitev miru.

Potovanje francoskega zunanjega ministra Delbosa po vzhodni in srednji Evropi predstavlja važen faktor pri tem delu za ohranitev miru. Po izstopu Italije iz Društva narodov in po tako važni londonski konferenci je bila namreč Delbosova pot najvažnejša radi nujne potrebe, da se zapadna demokracija na licu mesta prepriča o pravem političnem položaju in stvarnem političnem prepričanju vzhodne in srednje Evrope.

Obisk g. Delbosa v Varšavi najbrže ni popolnoma zadovoljil. Od poljske zunanje politike se je gotovo pričakovalo več, kakor je momentano nudila. Toda vseeno je zveza med Francijo in Poljsko ostala tako trdna, da se ni treba nikomur bati ali pa računati z možnostjo izstopa Poljske iz Društva narodov ali pa celo pristopa k protivsovjetskemu bloku. Pri sedanjih razmerah predstavlja to dejstvo samo že velik uspeh. — V Bukarešti se je pokazalo, da stoji Rumunija — ne glede na notranje strankarske razprtije — zvesto ob Franciji in da goji najpri-

ročajo vzgojo mladine častnikom in podčastnikom.

Besedam so sledila dejanja. Abesinija je postala žrtev italijanskega imperializma. Španski narod se mora še vedno boriti proti napadom italijanskih, nemških in portugalskih čet. Kitajski narod junaško odbija napade japonskih militaristov, ki se hočejo na vsak način zasidrali na azijski celini in odrezati Kitajsko od Tihega oceana. Srednja Evropa je vsa nemirna. Vsak dan prinese lahko nove napade na miroljubne države. Današnjemu zgodovinskemu razdobju napišemo lahko na čelo: „Na pragu nove svetovne vojne in novih prevratov“.

Nova svetovna vojna ni neizogibna. Narodi jo lahko preprečijo. Ne kmet ne delavec, ne majhen trgovec ne obrtnik, ne uradnik ne inteligent si ne žele novega pokolja. Proti vojni so stari vojaki, ki jo poznajo iz svojega izkustva, proti vojni so žene in mladina, ki je ne poznajo iz svojega izkustva. Za ohranitev miru so danes cele države, ki so v notranji politiki ohranile demokratično ureditev. Če seštejemo sile, ki so za ohranitev miru, in sile, ki hočejo vojno, tedaj moramo dejati s predsednikom Rooseveltom: „Devetdeset odstotkov je za mir, samo deset odstotkov je neugnanih vojni hujšakcev“. Toda ti neugnani vojni hujšakci nastopajo vedno in povsod enotno, nastopajo zvičajno, nastopajo brezobzirno. Teh „10%“ razbija vsako stremljenje po kolektivni varnosti, razbija vse skupine, ki zagotavljajo mir, hoče osamiti miroljubne države in jih tako osamljene zdrobiti drugo za drugo.

Samo združitev vseh miroljubnih držav v odločnem odporu proti naklepom onih „10%“, samo okrepitev vseh onih zvez, ki podpirajo mir, samo pospešeno delo za mir med tistimi sloji, ki bi v svetovni vojni največ trpeli, more preprečiti novo svetovno vojno in uresničiti veliko božično geslo:

„mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“

srčnejše „simpatije in pošteno prijateljstvo do vseh držav zapadne demokracije. — Impozanten sprejem francoskega zunanjega ministra v Belgradu je nedvoumno izpričal, kdo lahko računa na neomajano in neomajno prijateljstvo prebivalstva cele Jugoslavije. Nedavno sklenjeno in pred kratkim uradno potrjeno prijateljstvo z Italijo ne more motiti prisrčnih zvez s Francijo in ne bo nikdar in nikoli ter pod nobenim pogojem dovedlo do možnosti, ki bi izključila ali pa samo otežkočila najtesnejše sodelovanje s Francijo. — Pri obisku v Pragi pa je prišlo v prvi vrsti do izraza, da ne obstoja samo najprisrčnejše soglasje med Parizom in Prago v vseh zunanje-političnih vprašanjih, ampak da stoji tudi celokupna Mala antanta trdno za Francijo in da je zvesta načelom Društva narodov in somišljenica kolektivne var-

Zveza demokratičnih držav

Kot odgovor na izstop Italije iz Društva narodov pripravljajo Anglija, Francija in Združene države ameriške ustanovitev samostojne Zveze demokratičnih držav in napovedujejo že sedaj najodločnejše ukrepe za ohranitev miru v Evropi pa tudi na Daljnem vzhodu. V načrtu so sledeče mere:

1. Anglija in Francija bosta pozvali vse demokratične države sveta k čim tesnejšemu sodelovanju pri reševanju vseh perečih problemov sedanosti.

2. Društvo narodov bo čimprej popolnoma reformirano, tako da bo lahko že z začetkom leta 1938. začelo delovati v času prilagojenem tempu.

3. Anglija bo poizkusila vse, da pridobi tudi Roosevelt za direktno sodelovanje v Društvu narodov in tako pritegne Zjedinjene države k neposrednem delu pri reševanju problemov Društva narodov.

4. Generalu Francu se ne prizna pravic vojujočih se strank in s tem

definitivno odloži priznanje Francove Španije.

5. Takoj po Božiču bo sklican odbor triindvajsetorice za Kitajsko, kateri bo sklenil najprej gospodarske sankcije proti Japonski, potem pa predlagal vse potrebne energične ukrepe, da se japonski imperijalizem povede na pravo pot.

V komentarju zgoraj navedenih točk se z obžalovanjem konstatira, da se angleško-italijanski odnosi niso niti najmanj zboljšali, ampak nasprotno še bolj poslabšali. Mednarodna politika demokratične Anglije in fašistične Italije se ne morejo postaviti na isti imenovalec, toda z iskrenim sodelovanjem bi se lahko postavil most, ki bi peljal k sporazumu.

Iz vsega predstoječega se jasno vidi, da snujeta Francija in Anglija kot protiutež „Sveti zvezi fašizma“ — Zvezo demokratičnih držav celega sveta.

Angleži in mir

Anglija potroši dnevno za vojne namene en milijon funtov šterlingov, to je 240 milijonov dinarjev.

Poleg silnega oboroževanja v zraku in na morju pripravlja Anglija dose-daj največjo obrambo pred napadi iz zraka. Za javno mnenje v Angliji je značilen govor ministra Samuela Hoare-a, ki je govoril v parlamentu ob predložitvi zakona o narodni obrambi sledeče besede:

Civilizirani svet se je razvil iz dela in napredka mnogih generacij. Sedaj, 1937. leta pa delamo priprave, da ta svet polisnemo tisoč let nazaj. Žene in otroke, ki žive v kulturnih centrih, nameravamo naseliti po najbolj zapuščenih krajih, kjer ne bodo uživali dobrot in potreb civilizacije. V zadnjih letih smo se mnogo trudili, da napeljemo elektriko v zaostale kraje, danes pa pripravljamo, po odredbah tega zakona, da cela mesta žive po noči v temi in da se iz mnogih krajev sploh odstrani električna napeljava.

Poglejte obleko! Skozi cele generacije smo si prizadevali, da bi si krojili čim lepšo in pripravnejšo obleko, sedaj pa postavljamo zakone, da si ljudje nataknejo maske in pripravijo obleke za zaščito pred strupenimi plini, v katerih bodo izgledali kot pošasti iz predzgodovinske dobe. Ta dejstva me navdajajo z grozo. Pri po-

gledu na možnosti, ki jih pri današnjem razvoju znanosti in tehnike nudi življenje, se nam zdi skoraj nemogoče, da bi se grozote uresničile. Zato ne opustimo ničesar, kako svetu dokazati, naj se vrne na pot razuma. Toda ravno tako odločno vztrajamo pri izvedbi programa, čeprav nam je odvraten. Ne sme ga biti, ki bi dvomil o naši odločnosti.

Legija koroških borcev

Legija koroških borcev namerava s sodelovanjem Zveze Maistrovih borcev borcev za osvoboditev severnih krajev kraljevine Jugoslavije v Zagrebu in nekaterih bližnjih osebosti ob 20-letnici zasedbe Celovca in Gospe Svete izdati s slikami opremljeno knjigo o bojih na severni meji od Podkloštra do madžarske meje. Da ne bi bila snov nezadostno obdelana, je potrebno zbrati čim več podatkov, doživljajev in spominov na to razgibano dobo naše zgodovine. Zato vabimo vse, ki so se borili ali kakorkoli delovali za Koroško, Štajersko, Prekmurje ali Medjimurje, da opišejo svoje delo, boje in doživljaje. Ker zahteva urejevanje mnogo časa, prosimo, da se tega prepotrebne delo lotite čimprej! Natančnejša navodila daje glavni odbor Legije koroških borcev v Ljubljani.

Intelektualci in delavski razred

Ta članek naj ne bo nikaka teoretična razprava ali razpravica. Kar želimo je: da se poboljšajo odnosi med intelektualci in delavskim razredom, to se pravi, da se približajo intelektualci delavcem in delavci intelektualcem. Toda predno preidemo na popolnoma praktičen teren, moramo spregovoriti par besed o postanku intelektualcev sploh in o razvoju intelektualcev v smislu „posebnega sloja“ današnje družbe.

Z razvojem industrije — začetkom 19. stoletja — se je pojavila tudi nujnost organizacije tega kapitalističnega dela. Potrebni so bili: inženjerji, tehnični ravnatelji in drugi strokovnjaki. Rešitev se je hitro našla: delovali so začele univerze, ki so oblikovale ta „posebni sloj“. Meščanski naraščaj je dal buržujsko in meščansko pravo, to pa meščanske pravnike. Razvijati se je začela meščanska država in njen administrativni aparat, ta administrativni aparat pa je zahteval upravo, torej organizatorje tega družabnega reda. Stavba se je tudi izpopolnila: rodili so se meščanski umetniki. Iz fevdalne družbe je nastala — četudi v porodnih bolečinah — meščanska družba. Iz meščanske družbe pa „sloj intelektualcev“, katerega eksistenca je bila popolnoma odvisna od te družbe, tako odvisna, da so zanj pisali, peli in slikali; bili so njeni ideologi.

Intelektualci so bili navezani na to družbo, a ona nanje. Drug je potreboval drugega, medsebojno so si pomagali in se ščitili. Dokler je bil napredek, je bila tudi sreča. Dokler je šlo navzgor, je bilo dobro, pot navzdol pa je prinesla zlo. Kulminacija vzpona je bila dosežena že v zadnji četrtini 19. stoletja, Kapitalistična akumulacija je zahtevala vedno več denarja, dobički so se začeli manjšati, fabrikacija omejevali, intelektualce pa so začeli postavljati na cesto.

Novo stanje stvari je vsililo intelektualcem nove misli. Počasi ampak sigurno so začeli uvidevati, da je njihov položaj v neozdravljivi krizi, obenem s tem družabnim redom. Obrnili so se na delavski razred. Poglobili so se v socialne probleme in pristopili k teoretičnemu socializmu. Nekateri so prešli od teorije k praksi. Ta proces je šel paralelno s propadanjem prejšnjih varuhov.

Rekli smo: od teorije so prešli k praksi. Kaj ima delavski razred od tega? Ima precej! Ali bi mogli imeti še več? Mislimo da! Prepričani smo, da inte-

lektualci z zblizanjem k delavskemu razredu, prinašajo s seboj svoje malomeščanske navade, poživje delovanje pokreta in obenem obogaté njegovo teorijo; kar so bili nekadaj za meščanstvo, to postajajo polagoma za proletarijat — njegovi ideologi.

Ali so pa vsi intelektualci, ki so teoretično že presedlali, presedlali tudi praktično? Niso! Mnogi diskulirajo in filozofirajo še vedno po kavarnah in pisarnah. Pravijo, da ne vedo, kaj bi začeli; pravijo, da nimajo prilike, ker niso zaposleni v — tovarnah. Delav-

J. Sl.:

Izobraženci v strokovnem gibanju

V članku „Slovenski strokovni svet“ nam je pisec opisal take vzroke neustreznosti današnjega stanja v delavskih strokovnih organizacijah, ki potekajo iz napačnega načina zgraditve strokovnih central v razmerju do podrejenih strokovnih enot. Tam našeti vzroki pa niso edini. Po našem mnenju obstoja še več drugih. Eden izmed njih se tiče izobražencev v delavskem strokovnem gibanju. Mislimo, da razprava o tem vzroku lahko sledi neposredno prejšnjemu članku zato, ker sodelovanje izobražencev v delavskih strokovnih organizacijah načeloma v pravih organizacij ni omenjeno in urejeno.

Ker se je prej omenjeni članek pečal z nepravilnostmi v delovanju delavskih strokovnih organizacij, ki so odsev obstoječih določb pravil teh organizacij, bi se danes pečali pravzaprav z nekim nasprotjem: z nepravilnostmi v delovanju delavskih strokovnih organizacij, ki so nasledek pomanjkanja vsakršne ureditve ali omenitve v pravih delavskih strokovnih organizacij.

Na papirju ne boste nikjer našli na mišljenje, da nimajo izobraženci v delavskem gibanju nobenega opravka. Ko pravimo „nikjer“, moramo seveda poudariti, da mislimo pri tem na tisto stran javnosti, ki ni podjetniška. Kajti ta stran je splošno znano prepričana, da izobraženci v resnici nimajo med delavstvom nobenega opravka in zna to svoje prepričanje vselej in povsod tudi uresničiti. Na oni, drugi strani pa ne zanikajo potrebe in utemeljenosti sodelovanja izobražencev z delavstvom niti oni, ki ga v praksi otežujejo, če že ne onemogočujejo vsaj na ta način, da skrbijo za pomanjkanje določb v pravih delavskih organizacij, ki bi

cem je treba nuditi kulture. Do njih se lahko pride. Sestajajo se v raznih svojih organizacijah in društvih. Žele si kulture in znanja, kakor premrti sonca.

Približajmo se. Dobiček bo na obeh straneh; vi nam bodele dali vaše teoretično znanje, mi pa vam našo voljo vzdržljivost in razmah.

Naša nerazvita zavest se bo razvila, naše tiho ogorčenje bomo načrtoma opravičili. Vi živi mrliči pa bodele postali aktivni. Vaše monotono življenje bo postalo intenzivno in zanimivo. In mi? Mi pa se bomo lažje otresli mraka neznanja. Izpregledali smo bili prvič, dajte, pomagajte nam!

„Kultura“

urejevale tako sodelovanje. Imamo torej na nepodjetniški strani vsekakor tudi činitele, ki jim sodelovanje svobodnih izobražencev ni zelo všečno, ki pa vedo, da bi javno priznavanje nasprotovanja sodelovanju razkrilo njihovo načelno nepravilno ravnanje v delavskem gibanju. Po tolikih letih strokovnega delovanja delavskega razreda pač ni mogoče trditi, da ne bi bilo pomanjkanje določb pravil delavskih strokovnih organizacij glede sodelovanja izobražencev namensko, ali da bi bilo slučajno. In če to ni mogoče trditi, se je treba vprašati, kakšen namen imej pomanjkanje takih določb. Na to vprašanje je odgovor kaj preprost: Kar ni v pravih, pa se tiče strokovne organizacije, njenih sprotih poslov in potreb, je stvar prošlega preudarka vodilnih organov strokovnih organizacij. To pa lahko pomeni, da je sodelovanje izobražencev v določenem primeru izpostavljeno vsakršnemu pretrganju s strani vodilnih organov organizacije, ki odločajo o tem, ne da bi jim bilo treba pred komurkoli polagati računov. Tako se lahko zgodi, da bo isti izobraženec, ki je smel sodelovati z delavstvom, dokler je vodstvo organizacije res sledilo zahtevam organiziranega delavstva in dokler je izobraženec kazal isto tako stremljenje, da pa ne bo smel sodelovati z delavstvom, kadar ima vodstvo slučajno enkrat drugačno mišljenje kot organizirano delavstvo in ta izobraženec, ker bo imelo vodstvo — kakor je danes žalibog navada — tudi moč, da onemogoči izobražencu nadaljnjo sodelovanje z delavstvom v takih primerih. Pri takem stanju stvari bi bili izobraženci v svojem sodelovanju z delavstvom osužnjeni trenutni

moči in vodstvu v sindikatu, s tem pa omejeni prav na tistem torišču, ki je pogoj plodnosti sodelovanja izobražencev z delavstvom: v svobodi sodelovanja, v svobodi kritike delovanja organizacije in v svobodi sodbe o delu voditeljev organizacije.

Če torej stoji, da je sodelovanje izobražencev z delavstvom nujnost, imamo samo še vprašanje rešiti, kako naj se to sodelovanje praktično uredi. Načeloma pravilna pot je tista, ki je prav izobražencem v obstoječih razmerah najtežja: namreč pot sindikalne ureditve izobražencev in njihovih strok posebej, po njej pot sindikalne zveze njihovih strokovnih organizacij s sindikalno zvezo delavstva. Ta pot je za marsikateri sloj izobražencev zaenkrat naravnost zaprta, dočim glede najvažnejših gran izobražencev: svobodnih poklicev ta pot vsaj ni zaprta, pač pa je idejno otežena. Ti svobodni poklici imajo namreč svoje javnopravno oblikovane stanovske zbornice po zgledu stanovskih zbornic proizvajalnih slojev in gospodarstvenikov ter so na ta način nekako privezani na oblike stvarnega življenja delavstvu interesno-nasprotnega kroga ljudi. Na tem torišču bo treba zastaviti s propagando med prizadetimi pripadniki svobodnih poklicev, ki jih še ne popade spoznanje, da jih od delavstva ne loči zaradi samega poklica na sebi še nobena razredna razlika, ali da jih vsaj ne bi smela ločiti. Druga pot je lažja, ali tudi precej zasilna: pot po uvedbi primernih predpisov o sodelovanju izobražencev v pravila obstoječih delavskih strokovnih organizacij. Zasilna pot bi bila to zaradi tega, ker delavstvo trajno, če je zavedno in pozna nujnost sindikalizma, ne more imeti posebnega zupanja v sodelovanje takih izobražencev, ki v lastni stroki ne kažejo stremjenja po sindikalni povezanosti in priznavanju nujnosti njihovega lastnega sindikata.

O vsem tem razmišljati kaže tako delavskim sindikalistom, kot izobražencem samim, kateri imajo stremljenje, da korakajo sporedno z delavstvom v velikem družbenem zamahu delovnega ljudstva v Sloveniji.

SILVESTROVO NARODNE ČITALNICE

v Nar. domu bo letos posejil ves
Kranj. V plesnih odmorih pro-
gram, ki ga izvajajo člani gled.
odra

KULTURNI PREGLED

Kako pišejo naši pisatelji ljudske povesti. Med svojimi rednimi izdajami je izdala letos družba sv. Mohorja tudi povest „Bajlarji“, ki jo je napisal neki Jan Plestenjak. Knjiga je zanimiva, ker se v njej na prav svojevrsten način zrcali življenje naše Gorenjske, posebno še bližnje okolice našega mesta Kranja. Bravec se nehote vpraša, ali je slika, kakršno riše pisatelj v svojem delu, vsaj kolikor toliko veren izraz tega našega življenja. Odgovor na to vprašanje je lahek. Treba nam je samo zbrati pisateljve trditve, s katerimi označuje posamezne plasti slovenske družbe. Odgovor je še toliko lažji, ker se je pisatelj omejil na opis samo nekaterih slojev v današnji družbi, na opis bajtarjev, gruntarjev in delavcev. Ze to dejstvo mora zbuditi v nas slutnjo, da pisateljve obzorje ne more biti preveč široko in da tudi njegov oris slovenskega življenja ne more biti ne izčrpen ne točen.

Posebno so pisatelju pri srcu bajtarji. Izход iz vseh današnjih slisk se mu zdi to, da po mnogih blodnjah postane človek zopet bajtar. „Junak“ njegove povesti Jaka se končno vendarle oženi z bajtarskim dekletom in postane „samostojen gospodar“. Saj je že zdavnaj poprej sanjal „o bajti, kjer bo gospodaril in užival blagoslov zemlje in blagoslov ljubezni“. (str. 11). Pa niti Jaka ni zadovoljen z bajto samo! „Bajta, tri, štiri njivice, nekaj košenine, kravica“ (str. 37). — to so visoki ideali, ki jih hoče „junak“ doseči.

In ko je dosegel te ideale, se mu

rodi deset otrok, ki morajo od doma brez vsega, ko odrastejo. Ne, oprostite, ne gredo brez vsega od doma. Kako pa gredo? „Z blagoslovom gredo!“ (str. 16). Še celo pisatelju so bajtarski otroci, ki gredo samo z blagoslovom po svetu, tako mili in dragi, da Franco, Mico in Ivano, ki „so se kar dobro ugnezdile v tovarni, omenja le na tem mestu in jim posveča dve vrstici in pol, dočim je psu Neronu, ki je postal „čuvaj, da mu ni bilo enakega“, posvetil kar dolg odstavek in orisal vse njegovo življenje od rojstva do takrat, ko se povesti dogaja. Taki so naši „človekoljubni“ pisatelji!

Lepo je bajtarsko življenje. Pisatelj pravi, da so „večeri v hribovskih bajtah najlepši“ (str. 7). In zakaj? Zato, ker se okoli „plahe lučke zbirajo povesti bede in nadlog in se prepletajo sanje o belem kruhu in novih čevljih“ (str. 7). Vse to pa je „povezano z dolgo molitvijo“ in duše so čiste in utrjene. Kljub molitvi in kljub čisti duši pa zapusli Jaka njegova prva bajtarska dekle takoj, čim zve, da nima več službe, in njegov mlajši brat, ki hodi še v ljudsko šolo, sanja še o denarju, vé, koliko so namaknili hlapcu, koliko je izsilila dekla itd.

Tako je bajtarsko življenje in taka je bajtarska morala, kakor nam jih riše naš pisatelj. Slovenci pa naj postanemo vsi bajtarji, če nočemo, da se utopimo v preklinjanju, popivanju smrdljivega žganja in krvoločni propagandi, kakor se to dogaja slovenskim delavcem. Tega mnenja je namreč slovenski „ljudski“ pisatelj, ne mi.

Tudi med delavci so še poštenjaki. Recimo naš „junak“ Jaka. Ali si mo-

remo predstavljati boljšega delavca od Jake? Pisatelj pravi o njem: „Saj je delal rad; če je bilo treba za dva i brigal se je le za ukaze in za delo, za organizacije, ki jih gospodar ni rad videl, se še zmenil ni“ (str. 9). Toda kaj, ko pa se mednje, med te poštene ovčice mešajo „agentje“, ki so kakor delavec Dorče. To je „agent“, ki se potegne rad za delavce tudi pri najvišjih. In kar je najbolj čudno, „tudi brez denarja ni nikoli“ (str. 27). V „črni srajci in z rdečo kravato“ se potika po ulicah ter lovi nedolžne Jake. Zvabi jih v gostilno in tam potem „žulijo šilca zopno vonjajočega žganja.“ Ko teče žganja po grlu, dela „agent“ propagando za svoje ideje, ki so po pisateljvem mnenju čisto preproste: „gospodo je treba pobiti kot v Rusiji“ (str. 13); „agent“ Dorče „pobija gospodo, pridiga o delavskih pravicah in pokopava delavske krivice“ (str. 38) in še dalje „pridiguje o krvi“ (str. 38). „Agent“ Dorče, ki ni nikoli brez denarja, ni zadovoljen samo z besedami; takoj se loti ustanavljanja „organizacije, ki jo pa žandarji preganjajo“ (str. 31), in to spričo vseh, ki so v gostilni in še po sosednjih mizah se ozira pri tem. Kajti „treba je biti previden“ (str. 31)! Srečo pa ima „agent“ Dorče, Prvič je videl Jaka in že mu stisne letake, da jih bo razdelil, ker pozna „po hribih in tam okoli delavce in reveže“ (str. 32). Tako silno „previdni“ Dorče neprestano poudarja, da je treba previdnosti, kajti „kapitalisti imajo za zdaj še vse v rokah, žandarje in glavarje“ (str. 32). Tudi Jaka postane tako „previden“, da letake skrije na dno skrinje in čaka, dokler

ne pridejo žandarji ponje. Žandarji pa pridejo ponje, ker ga je izdal gruntarski sin Cene, kiščanski ovaduh, ki je bil Jaka nekoč „najprej malo po glavi, potlej ga je pa še malo sunil“ z nožem in mu prerezal „mišičevje, da je zarezal na dolgo in široko zijala“ (str. 60). Toda tudi Cene kljub svojemu krščanstvu in ovadstvu ne bo ušel zasluženi kazni, kajti danes je na vladi vlada, za katero je treba vzklkniti: „Da, tu je pa most! Popravljani!“ (str. 22). Za nož so sedaj stroge kazni! (str. 61). Komuniste tudi zapirajo, pa še kako radi! (str. 61).“ Višek Dorčevote delavnosti je stavka, ki so jo zapovedali v gostilni „Pri zadnjem grošu“ Dorče in trije neznanci ob litru in še več vina; to je „sol, s katero se ustvarja proletarska revolucija“ (str. 69); plačuje jo bogata okolica in kmet, ki priskoči „na pomoč z živežem“; „zdaj bodo poskusili brez orožja...“ (str. 72), prepovedali bodo prinašati v tovarne žganje in vino, pa tudi sadje, da se ne razpase griza, potem bi bil ves trud zastoj kapitalisti bi jih še bolj prišli (str. 73). Tako se „človekoljubni“ pisatelj norčuje iz delavstva in njegovih bojov ter misli, da je duhoviti humorist. Kljub temu odvrtnemu zasmehovanju pa mora povedati „človekoljubni“ pisatelj resnico; čisto po častnikarsko ugotavlja: „V juranjih urah, ko sonce še ni pogledalo izza megle, je oblast vdrla v tovarne in razgnala delavce in delavke. Odpora ni bilo, kako le“ (str. 79). Z veseljem ugotavlja naš pisatelj: „Sedaj so pa štrajki v kraju!“ (str. 80) in daje temu posmehljivemu vzklku iz ženskih ust precej dvoumen, prav nič krščanski pomen.

Letno kopališče v Kranju

Kranj je že od leta 1931 letovišče, od lani celo letovišče klimatskega značaja, pa kljub „klimatskemu značaju“ letovišče le — na papirju!

Kranj kot izhodišče v prelestni gorenjski svet, s svojo edinstveno naravno lego in zdravim podnebjem, s krasnimi sprehodi in divno okolico, z modernimi, ne predragimi hoteli in dobrimi gostilnami je kakor ustvarjen za letovanje zlasti za srednje sloje. Človek bi mislil, da se bo v Kranju v poletnem času kar trlo letoviščarjev — pa jih ob sezoni skoro lahko prešteješ na prstih ene roke! Vsi naporji Tujsko-prometnega društva, umetniško izdelani relief Kranja in okolice, vsi propagandni spisi in prospekti so bili zaman in tudi podružnica „Putnika“ ne bo privabila letoviščarjev, dokler mestna občina ne bo storila svoje dolžnosti.

Skromna Višnja gora je uvidela, da je udobna poletna kopel predpogoj za razvoj tujskega prometa in si jo je zato tudi omislila, naš Veliki Kranj, slovenski „Manchester“ z veliko industrijo, razvilo trgovino in ogromnim prometom pa se ne more povzpeli do modernega poletnega kopališča, čeprav leži kar na dveh rekah in mu že nekaj let daje Radovljica prav primerno lekcijsko. Od letoviščarjev seveda ne moremo zahtevati, da bi se slačili in kopali kar na prostem, bodisi v premrzli Savi ali po kanalih okuženi Kokri.

Preoddaljeno primitivno kopališče na Savi se je samo zrušilo, ono pred desetletji na Kokri napravljeno, pa tudi že razpadajoče leseno, je pa občina odstranila sama, ker je bilo že vse preskrbljeno, da se najpozneje do spomladi l. 1936. zgradi novo občinsko, vsem modernim zahtevam in higijenskim predpisom vztrezajoče poletno in športno kopališče. Po dolgem iskanju se je končno občini posrečilo nakupiti za tako naravno idealen prostor, cel dan sončen in pristopen od vseh strani, ležeč skoro sredi mesta tik ob Savskem parku, z lepim razgledom na Stražišče, Šmarjetno goro, Gorenjo Savo in Blejski kot, zavarovan proti severnemu vetru in zaščiten pred tovarniškimi sijami bolje nego Kranjsko polje, v bližini hotelov, tovarnih in kolodvora, kar je zlasti važno za športno kopališče. Glasom po banki upravi že odobrenega kopališkega načrta bi se črpala očiščena savska voda na streho iz bakrene pločevine ter odvajala segreta v 50 m dolgi in 15 m široki bazen. Bazen za deco bi bil posebej. Z izposlovanjem posojilom

Din 700.000— in z Din 200.000— odobrenimi v občinskem proračunu bi se lahko v polnem obsegu in najkrajšem času izvršil ta za napredek mesta in razvoj tujskega prometa tako važni projekt. Razpisala se je oddaja del in v smislu zakona se je potom banske uprave zaprosilo finančno ministrstvo, da odobri realizacijo omenjenega posojila.

Pa v Kranju je menda že taka tradicija, da se po možnosti nasprotuje vsaki še tako važni in koristni akciji. Kakor hitro se resno pripravljala izvršitev kaknega načrta, ki je vitalnega pomena za bodočnost mesta, takoj se javijo domači nergači, ki zavirajo delo in se z vso silo bore proti napredku. Po zaslugi lokalne opozicije se je svoj čas zgradba vodovoda za Kranj in okolico zavlekla kar za 12 let, s težavo se je izvedla priklopitev ozemlja onkraj Save, ki je omogočila poznejšo industrializacijo, brez potrebe se je na leta in leta odlašalo z gradnjo novega osnovnošolskega poslopja, domačini so hoteli preprečiti prodajo zemljišča za Narodni dom, ustanovitev tekstilne šole ter zgradbo zdravstvenega doma in cele golide gnojnice so polili na prejšnji občinski odbor zaradi uvedbe pravične trošarine in nakupa danes tako „dragocene“ Prevole. Usoda poletnega kopališča pa tvori še eno poglavje zase.

Vsem je še v živem spominu, kako je malomeščanska zaslepljenost in iz nizkotne strankarske zavisti izvirajoča intriga brezuspešila že skoro zaključeno delo. Ne homo pogrevali takratne ogabne gonje proti izvršitvi kopališkega načrta. **S pretvezo, da v finančnem ministrstvu še ni odobreno najetje posojila, se je prav zadnji dan preprečila oddaja del, in da je bila mera polna se je morala izgubiti z vsemi potrebnimi prilogami opremljena prošnja na finančno ministrstvo.** Če se je že našla, nam še ni znano.

Prejšnjemu občinskemu odboru so bile tako vezane roke, kompromisnim potom izvoljeni novi občinski odbor, odnosno občinska uprava pa kar forsira čim kompliciranejšo rešitev kopališkega vprašanja. Sklicuje seje ter ankete, povprašuje izvedence ter strokovnjake, odreja komisije, išče nove prostore na mesni periferiji, čimbolj oddaljene od kolodvora in dostopne v poletnem času le po zgočem soncu, sanja o milijonskih projektih, gospod predsednik občine pa s praznimi izgo-

nine ni brez tendence. Toda tendence je več vrst, tendence so lahko napredne, so po lahko tudi nazadnjaške. In ta „ljudska“ povest nas na vsakem koraku sili nazaj v preteklost, v bedo, neznanje. Pisatelj skuša združiti to, kar se združiti ne da (bajtarje in gruntarje!), in cepiti to, kar se razcepiti ne sme (razne delavske plasti!). Glavna pomanjkljivost povesti pa je, da se pisatelju še zdaleč ni posrečilo, orisati družbene sloje kolikor toliko naravno. Posebno delavstvo se kaže tu v tako spačeni podobi, da dobi človek nehote vtis, da čita „Slovenskega delavca“ ali pa list „Mi mladi delavci“. Po vsem načinu, kako je pisatelj obdelal snov, bi morali misliti, da je knjigo napisal duhovnik, ki se je rodil v bajtarski družini, pa je pozneje postal fabrikant in denarni mogotec. Iz vsega, kar smo povedali, pa sledi, da je ta „ljudska“ povest izrazito protiljudska. Družba sv. Mohorja si s to povestjo ni povečala zaslug za dvig izobrazbe slovenskega naroda. Vsebinsko je primerna tudi oblika. Jezik je rovtarski, primojduševski. Ljudje „zlezejo“ v gostilne, se „zaližejo“, „žežnjajo“, „se izmotavajo“ iz hiš, „se okravarijo“ z vinom in podobno.

Opozorila pa nas je ta povest, da je treba izkoristiti tudi to sredstvo v boju proti nazadnjaštvu in mračnjastvu. Če je mogoče pisati povesti z nazadnjaškimi tendencami, tedaj je še mnogo bolj mogoče pisati povesti z naprednimi tendencami, ki bodo tudi umetniško morale zadovoljiti bralca, ker bodo zajele življenjsko resničnost v vsej celotnosti in popolnosti.

vori vodi vojno proti že zdavno odobrenemu, edino realnemu in najcenejšemu načrtu. V tako važni zadevi pač upravičeno zahtevamo nekoliko več resnosti. **Gospodje se menda ne zavedajo, da čez leto osorej mora biti kopališče zgrajeno, ako naj Kranj ostane letovišče in še povrh u klimatskim značajem.**

Ako sta gospodom teknila prihranjena gotovina in naloženi denar, če jim je prav prišla še zaostala trošarina

in jim svojčas tako oklevetani nakup Prevole obeta mastne dobičke, naj se še nekoliko premagajo in naj z mirno vestjo kar nastopijo ter pogoltnjejo solidno zapuščino po prejšnjem občinskem odboru — županovo jamo! Občina v treh do štirih mesecih lahko dovrši započeto delo, če seveda ne namerava gostoljubno sprejeti sproščene višnjegorskega polža. Se bomo pa pač prihodnje leto zopet hodili kopat v Radovljico!

Bled in naš tujski promet

5. Vprašanje osobja

O tem vprašanju ni točnih podatkov, statistik ali kakršnekoli kontrole. Zato bom mogel samo opisovati splošne razmere in posamezne primere, ne pa številčno prikazati stanja. Bojim se, da bo to izgledalo kot obtožba delodajalcev, kar pa ne želim, da bi bila. K celotnemu razvoju Bleda hočemo prikazati le še, koliko in kaj so izgubili tudi uslužbenec.

Hotelsko osobje in osobje v malih podjetjih nimata sicer enakega dela, toda plače in ostali življenjski pogoji pa so zelo enaki. V največjem hotelu znaša polna zasedba osobja po 100 ljudi in pride na enega uslužbenca povprečno po šest gostov, dočim je v malem podjetju (hotel ali pension s 35—40 gosti rabi preko deset uslužbencev) en uslužbenec na tri ali štiri goste.

Pred vojno je bilo na Bledu dr. Rikljevjevo zdravilišče, ki je dalo posla mnogim domačinom; kdor je bil nekaj let pri Riklju, si je napravil denar, zidal hišo ali podobno.

Po vojni tega ni več. Spremenilo se je (saj v primeri z Riklijem) tudi delo uslužbencev. Zato tudi nikdo ne zahteva, da bi naj danes plačevali enako kot takrat, toda nekaj bi bilo nujno kljub temu: treba je dati, zlasti nižjim uslužbencem, večjo stalnost zaposlitve in izboljšati plače.

Predno se to obravnava, besedo o delovnih razmerah! V sezoni je povprečni delovni čas nižjih, pa tudi višjih uslužbencev od 14—18 ur dnevno, seveda brez nedeljskih počitkov. Hrana je v manjših obratih še dobra in zadostna. Stanovanja so slaba, običajno po podstrešjih in luknjah, ker se vse uporabno oddaja gostom. V nekaterih velikih hotelih pa so včasih dajali uslužbencem hrano, ki je bila sicer namenjena za pomije (pokvarjeno meso, ostanke, itd.). Povdarjam: včasih, torej ne vedno in predvsem ne povsod! Če bi primerjali zaslužke pred desetimi leti z letošnjimi, bi prišli do žalostnih rezultatov. Portirjem je ostalo 10 do 15 tisoč dinarjev, sedaj pa 3 do 5; sobarica je dobila mesečno (z napitnino vred) do 2000 dinarjev, danes dobi do 800; delavci in dekle so zaslužili pred desetimi leti najmanj še enkrat več kakor danes. So še vedno ljudje, ki dobro zaslužijo. Šef-natakar v hotelu odnese še vsako sezono 10—15 tisoč dinarjev čistega. Včasih je dobil do 25000. Medtem pa zasluži navaden natakar komaj petino tega, kar spravi Chéf de salle.

Skratka se mora priznati: Sezonski zaslužek preživi ljudi, ki so zaposleni pri tujskem prometu, komaj za pol leta, to je od junija do Božiča. Za ostali čas si morajo iskati postranskih zaslužkov, ki so večkrat prav trdi in — bedni.

Če hočemo biti stvarni, moramo obenem priznati, da so manjši obrati v takem položaju, da niso v stanju zvišati plač. Prevelika bremena davkov, dolgovi in splošnih režij morajo nositi sedaj. Toda na vsak način morajo in morejo napraviti to največja podjetja. Mislim, da je vsakomur jasno, da se dobička ne more in ne sme delati pri nizkih in utrganih zaslužkih osobja in da tak postopek ni v korist Bledu. **Če obstoje na Bledu tarife za sobe, za vožnje, za obede, za vse ostalo, zakaj ne bi postavili trdnih tarif za plače sobaric, natakarjev, kuharic, dekel, peric itd. Zakaj ne bi bili zato, da največja podjetja sklepajo s svojim osobjem kolektivne pogodbe?** Na ta način bi prišli mnogo bolj do veljave sposobni ljudje, tako da politični vplivi ne bi mogli odločevali pri vsakem posamezniku; mnogo

bolj pravično pa bi se delil tudi kruh na Bledu!

Znatno del osobja prihaja na Bled še vedno od drugod. To je deloma tudi znak, da še vedno ni dovolj izvežbanih domačinov na razpolago, ali pa da se vsaj uveljaviti ne morejo. Zlasti manjka sposobnih domačih direktorjev in portirjev, kuharjev, uradnikov in speakerjev (vodnikov za vodstvo ekskurzij). V splošnem se čuti pomanjkanje znanja jezikov (srbo-hrvatskega, francoskega, angleškega, pa tudi nemškega). Nizek kulturni nivo, prenizek za uspešno službo in občevarje z gosti, tujimi in domačimi se žal lahko pogosto opaža.

Kaj je vzrok? Ljudem manjka izobrazbe, še bolj pa možnosti, da do izobrazbe pridejo. Osemrazredna šola je premalo, kar je potrebno, meščanska šola na Jesenicah je daleč in tudi ne nudi tega, kar se rabi. Že pred leti se je na Bledu govorilo, da naj se ustanovi posebna strokovna šola za tujski promet, hotelska šola ali podobno. Nimam namena razvijati predlogov in načrtov, kako naj se to napravi, kdo naj financira in kaj naj se poučuje. Ugotavljam samo, da je šola zelo potrebna, ker bo vzgojila domačo naraščajočo za hotele, pisarne in podobno ter tako pomagala tudi starejšim do boljšega kosa kruha. Časa za šolo in tečaje imajo ljudje dovolj po zimi, treba bi bilo samo resnega dela. Vsakdo bo vprašal: In sredstva? Odgovarjam: Če so se dobila sredstva za golf, za stadion, za hangarje in še za marsikaj stvar, bi se že dobilo tudi za to, saj je treba dosti manj denarja.

Zaključek o tem vprašanju bi bil, da poslabšanje prilik v tujskem prometu in teži zbirajočega se kapitala nosi predvsem osobje. **Pot izboljšanja gospodarskega položaja večine prebivalcev je pot izobrazbe in izboljšanja delovnih razmer ter soodločanja revnejših slojev v javnih zadevah, ki so vsem skupne.**

(Se nadaljuje.)

Obrništvo na Gorenjskem

Bilanca gorenjskega obrništva v pogledu izpolnitve tako upravičenih zahtev celokupnega obrništva in organizacijskega dela je zelo slaba. Vsako res obrniško gibanje je malo manj kot likvidirano, glavne zahteve pa enostavno nerešene. Upajmo, da bo bodoče leto prineslo pameti in novega poguma za osebno in za skupno delo. Osnovni program obrtnikov pa temelji še vedno na sledečih zahtevah:

1. Obrništvo je na Gorenjskem bolj zadolženo kot kmetje. Zato hočemo doseči zaščito za dolgove, ki ne bo v korist našim upnikom, ampak obrtnikom.

2. Zavedamo se, da nosimo največjo breme javnih dajatev, predvsem pa davkov. Industrija je sorazmerno komaj za polovico obdavčena in zna poleg tega še skrivati milijonske dobičke. Zato smo za uvedbo progresivnega davka: čim več ima nekdo dohodkov, tem več plača lahko na račun skupnosti. V zvezi s tem hočemo delati na to, da se za najrevnejše sloje (obrnike kot delavce in kmete) uvede vseh javnih dajatev prosti eksistenčni minimum. Smatramo, da je sramotno, da morajo plačevati davke ljudje, ki so sami potrebni nujne podpore.

3. Potrebno je starostno zavarovanje obrtnikov, pri katerem pa morajo imeti odločilno besedo obrtniki sami.

4. Neodvisnost obrtniških inštitucij in pomnoženo njihovo delo za obrtniške interese sploh je nujna in neodložljiva zahteva vseh obrtnikov.

Lansbury išče Mir

Lansbury je eden najuglednejših angleških delavskih voditeljev in neustrašen pobornik miru.

Noč. Soba v hotelu Imperial. V postelji leži star mož z dobrohotnim obrazom in spi. Nekje bje ura polnoč. Skozi zaprto okno vstopi gospod v fraku, se približa postelji dobrohotnega moža in ga narahlo vzdrami.

Dobri stari mož (se zbudi): Vi ..., vi ste vlomilec? Jaz nimam ničesar. Toda če odkrijete kaj, kar Vam je všeč — potem vzemite, prosim! Ne, ni se vam treba bati, dragi braj, ne bom klical policije.

Gospod v fraku: Motite se. Nisem vlomilec. Jaz sem — neke vrste sprejemni šef duhov. Saj zastopite — ura duhov je — in radi se držimo starih navad. Toda na drugi strani nočemo strašiti ljudi, ozirati se moramo na tujski promet in podobno. Zato sem nastavljen za sprejemnega šefa! Jaz naznanjam prihod duhov, pripravljam ljudi na pojav istih, jim razlagam, kdo jih obišče in zakaj — na krakko, jaz sem neke vrste „Vodič po svetu duhov“.

Dobri stari mož (nekam vznevoljen): In ravno k meni — slišite, ali mora to biti? Jaz sem precej utrujen, danes zvečer sem predaval, jutri bom zopet predaval, pojutrišnjem... Saj razumejte, vozim se po Evropi in iščem Mir. Težko je in utruja — zelo utruja!

Gospod v fraku: Gotovo — zelo obžalujem. Toda pomislite na uboge

duhove. Strašansko se dolgočasijo. In veseli so, če pride enkrat kdo, s komur se lahko pametno eno uro zabavajo. Toda (obrne se proti oknu) če nočete..., vsiljevati se ne mislimo na noben način.

Dobri stari mož (ki že obžaluje svoje besede in si predstavlja, kako dolgočasno mora biti životaenje duhov): Ne, ne, ostanite, prosim! Če morem gospodom na kakršenkoli način ustreči — kdo pa pravzaprav hoče govoriti z menoj?

Gospod v fraku: Ne vem točno, toda mislim, da predvsem vojskovodje.

Dobri stari mož (začudeno): Vojskovodje? Z menoj? Jaz sem pač nasprotnik vojne, nasprotnik vojskovoščih. Kaj imajo gospodje proti meni?

Gospod v fraku (vljudno): Popolnoma ničesar. Proti možem kakor ste Vi, nimajo vojskovodje ničesar. Sploh pa radi pojasniti — tako čisto pravi duhovi ti naši duhovi niso. Kar pri nas straši, to so že strahovi iz literature, veste, duhovi ljudi, ki nastopajo na odru — stanujejo pa v dvornem gledališču in tavajo ponoči okoli. Prvi že prihaja!

Rahlo odrsko grmenje. Iz tal se pojavijo.

Mož v togi (in lorberjev venec. Približa se postelji): Dovolite, Cezar! Dobri stari mož, prihajam, da Vam povem, kako me je Vaše predavanje zanimalo. Mi vsi smo poslušali kakor pribiti.

Dobri stari mož (nekam trdo):

Zelo sem Vam hvaležen — toda ne razumem, v koliko je moje predavanje... Rekel sem, da moramo podvzeti vse za ohranitev miru, žrtvovali vse, če je treba svojo zadnjo posest, za pomirjenje Evrope. Rekel sem, da obstoja samo en velik zločin in ta zločin se imenuje vojna. (Malo zaničljivo). Če se pravilno spominjam, potem se imate zahvaliti za Vašo slavo le vojnam!

Cezar (razžaljeno): Vojnam! Prosim Vas, ne imenujte to vojna. Seveda, priznam, da sem dal svoji knjigi naslov: „De bello gallico“, toda to je samo jezikovna netočnost, obžalovanja vredna, če hočete. V resnici so bili to le navadni vojaški pohodi — vojaški pohodi v interesu miru. Mi smo bili pravi zaščitniki miru. Odrašili smo narode, ki so se dušili v plemenskih bojih in v nekulturi ter jim prinesli mir in blagostanje — v okvirju rimskega imperija. Seveda smo morali sem in tja prelivali nekaj krvi — toda — kakor ste sami pravilno poudarili — za ohranitev miru se mora žrtvovati pač vse. (Ponosno odide).

Mož v oklepu (prirožlja in se široko postavi pred posteljo): Prijavljen? Me briga; te večne birokratične razvade! Jaz bi rad — hop — govoril s tem starim gospodom, rad bi...

Gospod v fraku (vznevoljen): Vi ste ja pijani!

Mož v oklepu: Pa če sem! „In vino veritas“ je vedno govoril moj šef v Rimu. Temu bom povedal nekaj resnic. (Se obrne, z nesigurnim poklonom). Z dovoljenjem, Herodes!

Dobri stari mož (odvrtno): Tisti? Herodes: Ja, tisti! Morilec otrok,

prelivallec krvi, vse na povelje Rima! Imenovali so me krvnik Herodes, kaj mi mar, nekdo mora biti krvnik, če je sila! Res je, moril sem! Tudi nedolžne otroke! Da, prelival sem kri. Vse na povelje, v blagor države... in Vi, Vi govorite, naj se ne ubija! Ali ne razumete? Šlo je za blagor države — ali naj bi bil tu sentimentalni? (Se skloni k postelji). Med nama — takrat je bilo rečeno — mi ali oni. Ali bi takrat smel odgovoriti; Ne, jaz ne morim!?

Dobri stari mož (premišljeno): Toda povejte mi, kaj bi se zgodilo, če bi Vi predno ste začeli moriti, samo trenotek obstali in premislili — ali ne bi tedaj storili drugače — ali ne bi postali drug človek?

Herodes (se reži): Da bi krvnika Heroda pekla vest? (Se opoteka). Nekaj Vam hočem zaupati, stari gospod! Povedati Vam hočem, kaj je mir. Moj mir — hop — naš mir — hop. (Se pripogne). Mir — mir je, če so vsi drugi mrtvi. Adijo! (odstorklja).

(Zasliši se hihitanje; dobri stari mož privzdigne glavo. Gospod v fraku se okrene. V svetlobi, ki prihaja skozi valujoči zastor, se pojavi ob postelji lik deklice. Nosi oklep in drži roke prekrizane na širokem meču. Plavi lasje silijo izpod čelade po čelu).

Gospod v fraku: O, Ivana! No, ti ne rabiš sprejemnega šefa. Ti veš že sama, kaj hočeš povedati (Odide).

Dobri stari mož (veselo): Hvala Bogu, da ni zopet vojak! Kdo si?

Deklica (živo): O pač, Georgie, jaz sem vojak, pravi vojak. Jaz sem Ivana, veš tista iz Domremy!

Dobri stari mož (razočarano): Škoda! In tako človeško si izgledala. Sedaj boš najbrže začela govoriti v verzih: „Trdo jeklo si opaši...“ Toda za današnji večer imam jekla dovolj!

Ivana (smeje): Le pomiri se, Georgie. Jaz nisem devica iz verzov in jekla. Jaz sem mala Sv. Ivana. Moj oče je Shaw. (Ga pozorno opazuje). Povej no, ali je mogoče tudi tebe ustvaril Shaw? Pa saj je vseeno, pogovoriva se kaj.

Dobri stari mož: Glej no, o čem naj govorim s Teboj? Ti si zelo ljubka — in zelo dobra — toda Ti praviš sama, da si bila tudi Ti vojak.

Ivana: Da, žal! Toda za Francijo! Le veruj mi, tudi jaz bi rajše pasla naprej moje ovce in prisluškovala mojim ljubim zvončkom...

Dobri stari mož (jo prekine): To ni opravičilo! To pravijo vsi. Ravno to je nesreča, da se vsak bojuje za kakoli. Za Rim. Za oblast. In za mir.

Ivana: Georgie, ali Ti moram res pojasniti razliko? Povej, ali sem hotela, ko sem zgrabila za svoj dobri

meč, kaj drugega, kakor edino to, da ostane moja dežela svobodna in nedotaknjena? Ali sem zahtevala košček tuje zemlje za nas! Ali unčo tujih državnih zakladov? Georgie, bodi pošten! Ali so bili Angleži v naši deželi ali ne? Ali nismo imeli pravice, da jih preženemo! Mi jih nismo sovražili in ne preganjali. Iskali smo našo svobodo in ničesar drugega. Ali ni to nekaj popolnoma drugega, kakor kar so napravili Cezar, Herod in ostala gospoda?

Dobri stari mož (se še vedno upira): To je eno in isto. Vojna je vojna. Umor je umor, vseeno če ga zagreši napadalec ali napadeni. Vsaj poskušati se mora, da se zedini!

Ivana (nezaupljivo): Ti, tako so govorili tudi takrat. Dauphin in Cauchon in mnogi drugi. In potem so se zedinili, da me zažgô! Ali hočeš tudi Ti to? Potem ne spadava skupaj, potem spada k Dauphinu, k dobremu Korlčku, jaz pa odhajam in Ti ga pokličem. (Premišljuje in se počasi pomiri). Toda ne! Ti si pošten. — To je ravno!

Dobri stari mož (milo): Oprosti, Ivana! Toda moje srce se krči ob misli na to, kar lahko pride na nas. Ne, ne na mene — jaz sem star. Toda mladi možje in žene tega sveta, ki naj, komaj rojeni, že poginejo. In zato se jaz stari mož odpravljam na vlak in se vozim okrog ljudi ter jim govorim. Mogoče zaleže moja beseda — četudi je skoraj osamljena. Ne bodi huda, če sem Te žalil!

Ivana: Jaz nisem huda. Samo bojim se, da bi Te vsi preveč ne poslušali in da bi se slabotni preveč ne zanašali na Te in tako pozabili na svoje dolžnosti.

Dobri stari mož: Dolžnosti?

Ivana: Da, da so složni, da si trdno podajo roke in s strnjanimi rokami tvorijo nepremagljiv zid Miru, — veš tako, kakor smo mi kot otroci, ko smo se šli vitezov in gradov; takrat smo se držali trdno drug drugega, in vitez se je zaletaval v nas — toda ni prodril.

Dobri stari mož: Ali misliš, da bo treba?

Ivana (smeje in ne odgovarja): Sedaj moram proč Georgie. Ali poznaš moje zadnje besede na odru? Tu ga vprašam namreč, kdaj bo ta svetov lepši svet zrel, da sprejme svoje svetnike. Ali naj pridenem danes za te: „in može, ki so dobri in dobre volje“? Lahko noč, Georgie! (Ura bje eno).
Oliva

Kaj je z mostom čez Savo pri Javorniku?

Od leta 1926 ko je narasla Sava odnesla edini most, ki veže občino Koroška Bela z Dobravo, Gorjami, Vintgarjem in Bledom, se stalno povprašuje, kaj je z novim mostom. Odgovor je vedno: „ni denarja“. Ker je pa potreba vedno večja, s tem pa tudi nezadovoljstvo, se skuša na razne načine merodajne faktorje opozoriti na to. Prebivalci vasi Javornik so naslovili na občino Koroška Bela prošnjo, ki med drugim pravi sledeče:

Ze v ljudski šoli so nas učili, da je cesta od Ljubljane do Podkorenskega sedla na meji Avstrije, državna cesta. Od te ceste se na Javorniku pri Jesenicah odcepi proti jugu na Gorje, Bled itd. banovinska cesta. Ta cesta je važno občilo med Javornikom, Dobravo in Gorjami za pešce in voznike. Po tej cesti hodijo številni turisti, izletniki in šolske skupine po krajši poti s postaje Javornik v svetovno znani in znameniti Vintgar in Bled, kar je velikega tujskega pomena. Ze sama ta dejstva spričujejo važnost in nujnost potrebe te ceste. Še večje pa so krajevne potrebe. Vsak dan prihaja in odhaja s tovarne na Javorniku in Jesenicah par sto delavcev na kolesih in peš na Dobravo, Gorje in Bled. Posluževali so se včasih le kratke, edine poti po banovinski cesti po mostu čez reko Savo. In kaj sedaj? Prepričani smo, da bo vsak pameten in razsoden človek strmel in se čudil, kako se more še sedaj v srečni Jugoslaviji kaj takega dogajati.

Nekako pred desetimi leti je Sava tako narasla, da je edini most čez Savo na „banovinski cesti“ pri Javorniku odnesla voda in še dve v bližini stoječi hiši. Most je zgubil in o novem še do danes ni duha ne sluha. Morda je takrat tudi slavni cestni odbor zgubil svojo uvidevnost. Vsi prizadeti so vsako priložnost uporabili, da so svoje gorje potožili in po svojem občinskem odboru in županu predložili prošnje na pristojna mesta. Obljubila se jim je tu pa tam pomoč, storilo se pa ni ničesar. Le kadar so se bližale kakšne volitve, so prišli razni inženirji ter merili cesto, strugo Save in kraj, kjer naj bi stal novi most. Rekli so „v jeseni, ko bo manjša voda, bomo pričeli z delom“, ali pa: „spomladi se bo takoj pričelo z delom“ itd. Take obljube se ponavljajo leto za letom in tudi občini nakladajo cestne doklade, n. pr. za Koroško Belo se plačuje znesek 70.000—Din. Kdor plačuje tako visoke cestne prispevke, ima menda tudi pravico zahtevati kaj sebi v korist!?

Tovarniški delavci so si s prostovoljnimi darovi in podporami obeh občin, Kor. Bele in Gorij napravili zasilno brv za pešce. Tako brv je skoraj vsako

zimo ali pomlad odnesla narasla voda. Potreba je bila ponoviti prosjačenje in delo, ali pa hoditi daleč na okoli čez Jesenice v pred nosom ležečo tovarno na Javorniku. Tudi sedanja brv je jako slaba in skoraj življensko nevarna. Za ponočni prehod je skoraj nedostopna. So slučajji, da je že kdo padel v Savo, utonil je že en človek, in odneslo je že par živali, konja z vozom vred. Čudno, da varnostna oblast ničesar ne ukrene ali celo ne prepove take brvi?

Letos se je z gotovostjo pričakovalo, da se bo gradnja mostu pričela. Pa zopet se čuje, da ne bo nič. Prizadeti prebivalci na Javorniku prosimo gospoda župana na Koroški Beli, da po svoji moči vse potrebno pospeši, da se gradba mostu prične. Če to res ni mogoče, naj se vsaj delni znesek kol nekak predujem na že plačane cestne doklade izposluje ter napravi vsaj trden provizoričen mostiček za pešce in lahke vozičke. To se da do zime napraviti z manjšimi stroški, kakor je pa enoletna občinska cestna doklada. Morda bi se to lahko izvršilo brez pogostih komisij, kakor je bil do sedaj običaj krog nesrečne brvi. Gospod župan dobro ve, da sta oba bregova naseljena. Prebivalci rabimo za zlmo živž in kurivo. Kmetje iz Gorij nam vse to pripeljejo preko Jesenic, kar je dražje. Stori naj se vsaj nekaj, da se potolaži upravičena jeza. Prepričani smo, da je v tem slučaju na mestu ljudski rek: „Kdor hitro da, dvakrat da“.

Upamo, da bo naša javna prošnja ganila pristojno oblast, katerekoli stopnje že.

Javornik, dne 28. julija 1937.

Prizadeti,

(Sledi čez sto podpisov vaščanov).

V zvezi s to prošnjo še pripominjamo, da se je dogodil pred kratkim slučaj, ko so prišli nemški avtomobilisti na Bled, da je šel avtobus, ki jih je spremljal do Bleda nazaj preko Poljan, zašel na Dobravo, se vrnil in peljal proti Jesenicam kjer Podmožakljo ni mogel skozi železniški predor, naker se je moral vrniti nazaj na Bled ter odpeljati preko Lesc.

Točno je to, da je ta most služil raznim režimovcem za volilno propagando, potem se pa nihče ni zmenil zanj. Tudi pri zadnjih občinskih volitvah na Kor. Beli je JRZ govorila, da je kredit za most odobren. To se je zatrdjevalo tudi županom, ko so bili februarja na banovini. Reklo se je takrat, da se bo letos naredilo za 500.000—Din, kar imamo za to določenega kredita. Kakor se čuje, se je ta kredit že ves porabil za druge svrhe. Most pa naj služi le kot propaganda.

Kmet in zemlja

Glasom najnovejših statističnih podatkov je v državi 4 milijone 327 tisoč družin z dvanajstimi milijoni družinskih članov, ki se pečajo s poljedelstvom ali pa ki žive od rente, katero jim donša zemlja.

Iz sledečega kratkega pregleda pa bomo videli, kako je ta naša plodna zemlja razdeljena med srečne lastnike in kdo uživa levji delež njenega donosa.

Od celotne obdelane površine 23.846.800 hektarjev (41,4 milijone katastrskih oralov) ima 97% kmečkih družin v svoji lasti in pesti le 11.753.000 hektarjev, 3% veleposestev (veleposestniki, cerkvena in državna posest) pa celih 12.114.000 hektarjev.

Če pa razdelimo siromakejšje kmečke družine po višini dohodkov v štiri kategorije, potem dobimo:

1. Brez dohodkov živi 492.000 kmečkih družin, ki imajo 1.631.000 ha plodne zemlje, pa pridelajo komaj za lastno preživljanje.

2. Dohodek do 1000 dinarjev uživa 2.980.000 družin, ki posedujejo vsega 5.900.000 ha ali niti 2 ha na družino.

3. Od 1000—2000 dinarjev dohodkov pripade le 441.000 kmečkim družinam z 2.547.000 ha ali 5,6 ha na eno.

4. Od 2000—4000 dinarjev dohodkov ima 280.000 kmečkih družin z 2.354.000 ha zemlje ali 8 ha na družino.

Iz gornjega se jasno vidi, kdo gospodari in vedri po naših njivah in poljih: Veleposestnik in velekapital; sicer se ne bi zgodilo, da je bilo v Vojvodini, kljub jasnim določilom zakona, ekspropriiranih mesto uradno ugotovljenih veleposestev s površino 1.305.000 katastr. oralov le 537.000 oralov, to je samo 41% je bilo razdeljenih (proti plačilu seveda) med kmete in koloniste.

Domače vesti

Delo naših Kolašic

Kolo jugoslov.-sester — podružnica matičnega društva v Ljubljani — je dobrodelno društvo, ki deluje v Kranju že nad 15 let. Društvo ima po svojih pravih obširen delokrog s patrijotsko-humanimi cilji. Žal, da vsled raznih ovir in težkoč ne more, kakor bi rado, vršiti svojo nalogo. Že v začetku svojega delovanja je svojo patrijotsko dolžnost vršilo s tem, da je — z materijelno pomočjo sesterskega „Kola“ v Beogradu skrbelo za slovenski pouk v zasedenem ozemlju, kjer je bil ukinjen v šolah. Pozneje se je moral ta pouk vsled raznih težkoč opustiti. Naša podružnica je nadalje priredila 2 gospodinjstva tečajja za odrasla dekleta in večerne kuharske tečaje za gospodinje, ki streme za izpopolnitvijo v tej stroki; prve v zvezi s poukom v ročnih delih, pospešujoč narodni slog in narodne motive.

Med raznimi predavanji, ki jih je nadalje društvo prirejalo, naj omenim ono prof. dr. Kuščerja o gobah in Manice Komanove pravljice popoldneve za deco. V proslavo materinskega dne je v zvezi z osnovno šolo priredilo otroško igro „V kraljevstvu palčkov“, ki se je morala večkrat ponoviti; nadalje igra „Mamica“ in druge z raznimi prizori in recitacijami. Uboge bolehe dece društvo sicer ni vodilo v okrevališča k morju — pač pa je že pri mnogih posredovalo in z denarnimi sredstvi pripomoglo, da so si mogli na sinjem Jadranu svoje zdravje učvrstiti.

Po nastopu gospodarske krize pa se je moralo društvo omejiti zgolj na podporo siromakov in uboge šolske dece. Tu je bilo potreba živeža nezaposlenemu družinskemu očetu, tam obuti, obleči in s perilom preskrbeti prezebajočo šolsko mladino. Število let-teh je raslo od dneva do dneva in raste od leta do leta. Potrebe so vedno večje in skrbnim odbornicam, med katere v vsej svoji skromnosti tudi sebe prištevam, ni preostalo drugega, nego vzeti pot pod noge in pogum v srce — saj so še dobri ljudje na svetu — in hajdi trkati na njih vrata in njih srca. Seveda, pred marsikaterimi vrati je tolklo srce: Bi — ne bi? Vseeno! Nekaj bo že za reveže, čeprav tudi kaj za naša ušesa pade. — Pa je šlo vse dobro. Prav malo je bilo godrnjanja — skoro nič. Okolu 9000 Din je pa le padlo v cekarčke — natanko ne vem, nisem blagajničarka. Vesele smo bile uspehov in z novo močjo smo šle na delo. Ako tu naštejemo kaj in koliko smo za to vsoto nakupile in razdale, si vsak naš dobrotnik sam lahko izračuna, če, in koliko nam bo ostalo. Za dolgo ne. Revščina je trdoživa — celo leto bodo prihajali; eden za živež, drugi za dolžno stanarino, tretji za šolske knjige svoji deci, itd. Tam gori na severni meji bodo tudi naše sestre potrkale na naša vrata: Dajte sestre, pomagajte, me imamo več revščine — in na ogroženi meji smo... In tedaj: račun našega hiševanja.

Osnovna šola nam je priporočila 44 deklic in 52 dečkov v obdarene. Od teh je prejelo obleko (izgotovljeno) 32 deklic (med temi 14 iz Marjanišča) in 20 dečkov. Perilo — srajce in hlače 19 deklic in 28 dečkov. Čevlje in nogavice v vrednosti od 100—140 Din. 11 deklic in 4 dečki.

Na osnovni šoli na Primskovem je bilo obdarjenih 16 otrok. Z oblekami 12 otrok, s čevlji in nogavicami pa 4. Ravnotoliko je bilo obdarjenih iz šole v Stražišču in sicer z oblekami 10, s čevlji in nogavicami pa 6 otrok. Vsak izmed teh 128 obdarjenecv je prejel tudi dva žepna ropca.

Mestnim in okoliškim revežem se je razdelilo: 220 kg moke, 77 kg sladkorja in 47.50 kg masti. Rodbine ubogih so dobile a 5 kg bele moke, 1 kg sladkorja in 1 kg masti. Samski ubožci so prejeli a 2 kg moke, 1 kg sladkorja in 1/2 kg masti. Šest samskih oseb pa je mesto te količine prejelo 1—2 kg sladkorja in 5 dkg čaja. Zavičke blaga za posamezne kose obleke, predpasnike ali srajce je prejelo 31 oseb. V denarju a 50 in 100 Din je prejelo 10 oseb. Dijaške kuhinje se je spomnilo društvo s podporo 500 Din.

Obdarjenih rodbin je bilo 30, samskih pa 35 oseb. 20 osebam se je razdalo še 100 kg krompirja in več kosov odrezkov blaga za predpasnike srajce, i dr.

Od dispanzerja protituberkulozne lige priporočenih 7 strank je bilo tudi obdarovanih deloma z rodbinsko, deloma pa s podporo samskih z blagom za obleke in perilo. V poznih jesenskih, zimskih in zgodnjepomladnih dneh dobiva boleha in revna deca vsak dan v šol. pavzi 1/4 l. kuhanega mleka, kar zelo ugodno vpliva na nje zdravje. Razdeli se na deški, kakor na dekliški šoli a 4 l. mleka na dan.

Uvažujte, dragi meščani, to delo usmiljena do ubogih, a obenem prejmite najlepšo zahvalo za Vašo blagodarnost. Zahvaljujemo predvsem dar uboge iz Sv. pisma, ki je dala, kar je imela. Zahvaljujemo pa istolako naše največje dobrotnice: tovarne, domače in inozemske! Imenovala ne bom nobene, vsak jih pozna in ker vém, da ne dvomijo o naši globoki zahvalnosti! Imenovali pa moram one gospe, ki so tako požrtvovalno podpirale delo odbornic s tem, da so šivale obleke in perilo za revne. So to gospe: dr. Erženova, Kos Zora, Horwitz Giz, Markgraf-ova in Synovčeva. M.

Voščila in oglase za novoletno številko sprejemamo le do srede 29. t. m. opoldne. Uprava.

Advokat

Dr. Jarc France

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v Kranju, Mencingerjev trg 5/1 (hiša g. Andrašiča)

Glavna skupščina SK. Kranja se vrši v torek dne 28. t. m. ob 20 uri v Nar. domu. Za članstvo udeležba obvezna. Vsi prijatelji sporta dobrodošli!

Izredni občni zbor Kranjskega glasbenega društva je sklicalo nadzorstvo KGD potom g. S. Kužnarja in z dovoljenjem tuk. okrajnega glavarstva, na dan 23 t. m. ob 20. uri zvečer v salonu gostilne Lukež. O poteku bomo poročali.

Podružnica „Sadjarkega in vrtarskega društva“ v Kranju bo imela svoj redni letni občni zbor na dan sv. Štefana, t. j. 26. t. m. ob 9. uri dopoldne v V. razredu osnovne šole. Vabljeni vsi prijatelji sadjarstva in vrtarstva.

Planinci — planinke! Na Silvestrovanje v Valvazorjevi koči pod Stolom vljudno vabi načelnik SPD v Kranju.

Prav vesele Božične praznike želi svojim cenjenim odjemalcem tvrdka Crobath, Kranj.

Prijave za odmero pridobnine. Finančni minister je izdal vsem davčnim upravam razpis, po katerem se mora s splošnim in javnim pozivom pozvati davčne zavezance pridobnine, da predložijo davčne prijave za leto 1938 in sicer v času od 1. do 31. januarja 1938.

Odpis zgradarine. Opozarjamo hišne posestnike, da morajo v smislu razpisa ministrstva financ, oddelek za davke, vložiti najkasneje do 14. januarja vsakega leta novo prijavo, tedaj do 14. jan. 1938, sicer se jim osnovni davek zgradarine ne odpiše ob danih pogojih za vse leto, temveč šele z dnevom vložitve prijave. Ponovno oddano stanovanje ali lokal se mora naznaniti zopet v 14 dneh po oddaji, ker se radi kasnejše prijave lahko kazensko postopa proti hišnemu lastniku.

Couch zofe, otomane, divane, in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno po zmernih cenah

V. TONEJC
tapetnik ♦ KRANJ

Javno kopališče v Zdravstvenem domu je na Božič in Novo leto zaprto. Odprto pa je v nedeljo dne 26. decembra 1937 in 2. januarja 1938.

On ne pozna zobobola...

Prijetno poživilo: Kalodont vodo za usta! Koncentrirane sestavine, izoborno razkuževalno sredstvo, varčna v uporabi.

Ker je pravčasno spoznal nevarnost zobnega kamna / neznosne bolečine, izpadanje zob. On je začel pravčasno uporabljati pravo sredstvo: redno čiščenje zob s „Sargovim KALODONTOM proti zobnemu kamnu“. Sargov KALODONT je edina zobna pasta v Jugoslaviji, ki vsebuje sulfaciln-oleat dra Bräunlich. S čiščenjem se odstrani polagoma zobni kamen — povzročitelj mnogih obolenj zob — in prepreči njegovo ponovno tvorjenje.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Obdarovanje tuberkuloznih bolnikov v protituberkuloznem dispanzerju. Protituberkulozni dispanzer v Kranju se odboru „Kolo jugosl. sester“, „Vincencijevi družbi“ in ge. Sirc Zdenki najiskrenejše zahvaljuje za božično obdarovanje revnih tuberkuloznih bolnikov, ki se zdravijo v tukajšnjem dispanzerju.

Hotel „Stara pošta“ priredi na Štefanovo ob 8. zvečer v plesni dvorani domačo veselico, vstopnine ni.

Na zadnji občinski seji smo šele uradno izvedeli, koliko je pravzaprav vredno prevolško posestvo, zaradi nakupa katerega bi kmalu prišel celotni prejšnji občinski odbor z g. županom Pircem na čelu v — kriminal. Za celo Prevalo, ki obsega 9 ha njiv, 5 ha travnikov in 9 1/2 ha gozda ter lepo stanovanjsko hišo z gospodarskim poslojcem — je dala prejšnja občinska uprava Din 800.000.— Na zadnji seji pa so se pojavili — kar brez vsakega razpisa — naenkrat trije ponudniki in sicer: Tovarna Semperit, ki ponuja din 12 za m² sveta; kupila bi 2 ha (20.000 m²) tega zemljišča in bi sezidala za svoje nameščence in delavce stanovanjske hiše, ki bi potom dolgoletnega odplačevanja prešle v last najemnikov samih; drugo ponudbo je vložil kranjski župni urad, ki predvideva med drugim neke zamenjave s cerkvenim zemljiščem nasproti Fidra in je po besedah v finančnih vprašanjih dodobra verziranega predsednika finančnega odseka občine „zelo komplicirana“. Kot tretji je sporočil g. dr. Sajovic, da ve za kupca, ki bi kupil celotno Prevalo in prosi slavni občinski odbor, da stavi tozadevno ponudbo. Sedaj si pa približno izračunajmo, koliko bomo zaslužili? Za 2 ha lahko dobimo takoj na roko 240.000 dinarjev, če ne vpoštevamo, da bi Semperit sigurno še nekaj primaknil. Ostalih 21 in pol hektarjev pa računajmo samo po 6 dinarjev za m², kar da en milijon 290 tisoč dinarjev, tako da nam ostane, če prodamo celo zemljišče, čistih 730 tisoč dinarjev in lepa hiša z gospodarskim poslojcem — zabadava. Vrednost posestva pa bi se gotovo občutno dvignila, kakor hitro bi Semperit pozidal tam par parcel, ker bi s tem privabil vedno nove in nove interese za ta lepi prostorček bližnjega Kranja. Še vse drugačne cene bi se pa dosegle, če se razpiše — kakor predpisuje zakon o državnem računovodstvu — javna licitacija za prodajo Prevole. Ja, danes smo vsi z eno nočjo v kriminalu...

Radi dostojnega praznovanja veličastnih praznikov miru odpade v današnji številki med drugim tudi odgovor tistemu gospodu, pod čigar visoko patronanco se je pred tednom dni skušalo oblatiti našega odgovornega urednika.

Hvala Bogu, da v občinskem odboru ni nobenega mesarja, sicer bi bil joj na zadnji občinski seji. Govorilo se je zelo odločno o tihotapstvu mesa v mesto, brez oglednine in klavnine seveda. Na koncu se je sklenilo, da stopi g. župan v tesnejše stike z mesarji in da se zlepa pogovori o ureditvi visečih vprašanj, če pa to ne bo zadostovalo ali pa če bodo mesarji pretmasti, bomo pa razpisali nagrade za vsakogar, ki zasači to tihotapljenje. Upajmo, da vsaj za Božič še niso nikogar preganjali špijoni in podobni sovražniki miru.

Za božične praznike se predvaja

v kinu Narod. dom

F I L M

LURD

v žaru svojih čudežev

Za obilen obisk se priporoča

HVALA VALENTIN

Zopet vlom v sredi mesta. V noči od nedelje na ponedeljek je bilo vlomljeno v brivski salon g. Kunstlja. Vlomilec je prišel s ponarejenimi ključji v hišo in potem tudi v brivnico, kjer je enostavno izrezal lesen predal ter pobral nad 1100 dinarjev gotovine, hvala Bogu pa je pregledal cel tisočak, ki je ležal pod kosom navadnega papirja v istem predalu. Vlomilcu so morale biti razmere zelo dobro znane, ker se drugih predalov sploh ni dotaknil. Zadevo ima že v rokah žandarmerija. Pri tej priliki pozivamo ponovno oblast, da posebno sedaj v zimskem času poskrbi za večjo varnost prebivalstva pred vplomi, ker je to že četrti vlom v zadnjem času. Občinsko upravo pa prosimo, da takoj najmanj podvoji število mestnih stražnikov, ker so sedanji preobloženi z delom in ker do podržavljenja mestne policije lahko mine zopet — eno leto.

Primskovo

Gasilska četa vprizori na Stefanovo 26. dec. ob pol 4. uri pop. v dvorani Gasilnega doma na Primskovem burko „Sluga dveh gospodov“ Po igri prosta zabava.

Podbrezje

Sokolsko društvo vprizori v nedeljo 2. januarja ob 1/2 4 uri pop. v gasilski dvorani ljudsko dramo „Testament“. Cene običajne.

Škofja Loka

Stanje šahovskega turnirja za prvenstvo je po zadnji igri sledeče: g. Krek Lado vodi z 10 točkami, sledita g. Joško Babič z 9 točkami in g. Ivo Vraničar z 8 in pol točkami.

Kino „Sokol“ bo predvajal o praznikih krasen film „Njena velika maturna“. Da so v Šk. Loki priljubljeni le dobri in poučni filmi nam je pokazal v nedeljo predvajani film „Čar bohemo“, kateri je napolnil zopet enkrat kino dvorano. Upravi kina se priporoča, da izbira le take filme, ki občinstvu ugajajo.

V sredo dne 29. decembra t. l. se vrši ob pol 8. uri zvečer redni občni zbor Tujsko-prometnega društva v občinski dvorani. Člane društva, kakor vse one meščane, ki stremijo za dvig tuj. prometa, vabimo, da se udeležijo obč. zbora v obilnem številu.

Stražnike-redarje letos že vnaprej opozarjamo, da vse one predrzneže, kateri vsako leto motijo polnočnico za vrati Kapucinske cerkve, aretirajo, da se proli njim kazensko postopa. Zdi se nam, da ne bi bilo prav, če se udomači navada „motenja pri polnočnici“, ter s tem odvaja ljudi od pobožnosti in lepega petja.

Brezje

Občinski proračun za leto 1938 1939 se je obravnaval na zadnji seji obč. odbora. V njem sta dve važni postavki: 10.000 Din za gradnjo obč. doma na Brezjah in 300 Din za olepšanje pred božjepotno cerkvijo.

Volitve novega obč. odbora so bile pred dvema leti razpisane, ker se je takrat odcepila od nas Dvorska vas z davčno močjo okroglo 4000 Din in z enim odbornikom. Pred dvema mesecema pa sta bili odtrgani spet dve vasi (Vrbnje in Gorica) z davčno močjo nad 10.000 Din in z enim odbornikom. Po §§ 6 in 9 zakona o občinah bi tudi sedaj morale biti razpisane volitve, toda upanja nimamo, ker je bil mesto odbornika g. Avseneka Antona imenovan za odbornika g. Jakob Solar. Po zakonu o občinah, ki je v pogledu tovrstnih sprememb edino merodajen, se imenovanje novega odbornika ni izvršilo. Dr. Šmajda prosimo, da nam stvar razloži in hvaležni mu bomo. Saj nam je pred dvema leti vsako nejasnost tako lepo raztolmačil na shodih.

V Mošnjah so ljudje zelo nejevoljni, ker nimajo več obč. sedeža. Vso krivdo vale na g. Pauperca, odstopivšega župana. „Po toči zvoniti je prepozno!“ Ni pa kriv g. Pauperca, ampak tisti, ki so pred dvema leti tako surovo in nesramno napadali g. Tonejca. Sedaj imajo svoj: „Bog plačaj!“ Žalostno, toda resnično!

Radovljica

Poročali smo, da so dne 4. 12. t. l. zastopniki občin na sestanku na okrajnem glavarstvu v Radovljici med drugimi sklenili tudi, da hočejo občine lega kraja slediti zgledu jeseniške občine, katere odbor je sklenil zahtevati, da se proglasi dan 29. oktobra za slovenski državni praznik. Okrajni glavar je z razpisom z dne 14. 12. t. l. št. 12263/1 opozoril vse občine, da bi bil tak sklep občinskih odborov prekoračenje delokroga občin, ker v pretesnje občinskih poslov ne spadajo posli in vprašanja, ki zadevajo širše enote kot so občine. Zato bi moral take sklepe ustaviti.

Gorenjske občine in tudi druge občine torej zaenkrat ne bodo mogle izraziti svojega zrelišča v tem predmetu.

Inserirajte v „SOBOTI“!

Tržič

Podružnica SPD Vas vabi za Božič v svoje postojanke. Daleč na okrog je znano, da nudi **Dom na Kofcah** tudi razvajenim obiskovalcem vse udobnosti. Pri domu je že čez 1 m snega, v višjih legah ga je še enkrat toliko in je že vse zalito. Torej za smučanje je prav odlično. Vse dni bo poleg doma sv. maša. — **Koča pod Storžičem** Vam nudi prijeten oddih. snega je dovolj, smuka prav dobra. — **Zavetišče v Gozdu** nad Golnikom Vas vabi na nedeljski obisk, s smučmi ali sankami. — Torej za Božič v zgoraj omenjene postojanke.

Jesenice

Posebnost na Jesenicah Jeseniški župan je tako župan kot „predsednik občine“. Samega se imenuje „župana“, tako se tudi podpisuje na vabilih za seje občinskega odbora, „predsednik občine“ pa je, kadar podpisuje zapisnike o sejah občinskega odbora (ki morajo biti predloženi okrajnemu glavarstvu) in kadar vodi seje, odreja glasovanja itd. itd. To bi pomenilo napredek, ki pravil, da je župan uradno „predsednik občine“, poluradno ali na zunaj pa župan.

SPORT

Odbor S. K. Kranja želi vsem članom in prijateljem kluba vse seje praznike in Srečno Novo leto!

Ljubljana : Kranj 3:1 (1:0)

Ligaška enajstovrstna Ljubljana je v nedeljo odigrala prijateljsko tekmo s Kranjem in privabila na igrišče dokaj prijateljev nogomet. športa. Ljubljanci so nastopili, od publike živahno pozdravljeni, v postavi: Pogačnik — Hasl, Žilnik — Boncelj, Vovk, Makovec — Janežič, Pepček, Lah, Slapar, Šercer. Igra sama je trpela radi zmernene snežene odeje, ki je pokrivala igrišče, vendar pa je nudila dovolj lepih potez, bila je vseskozi napeta in živahna. Kranj se je držal dobro in dal ligašu neverjetno trd odpor. Vseh 90 minut je bila igra odprta in je valovila menjaje se iz polja v polje, obe obrambi sta bili ves potek igre dosti zaposleni. Gosli otvorijo po Lahu score, ki je potisnil žogo vsled branilčeve napake preko Magistra v mrežo, nato ima Kranj nekaj zelo zrelih šans, ki pa ostanejo neizrabljene, prav tako upravičeno diktirana enajstka. Ljubljana se trudi, da bi zvišala naskok, prihaja pogosto pred Kranjska vrata, toda domača obramba dobro razdira in z dobrim startom ne da nasprotniku do strela. Nekako sredi drugega polčasa vjame Baum lep Slokanov center na glavo in plasira mimo Pogačnika. Pri stanju 1:1 pridobiva igra na živahnosti, Ljubljana uprizarja ostre in hitre napade, vsled boljše kondicije in vsled brzine akcij delno prevladuje in deset minut pred zaključkom zviša Pepček z razantnim strelom na 2:1 in par minut na to isli na 3:1, toda iz čiste of side pozicije. Kranj je forsiral igro po krilih, prav tako Ljubljana v prvem polčasu, v drugem polčasu pa se je oprijela načina krakih pasov. Sodil je g. Žgur objektivno.

Zaključek prvenstvenega tekmovanja

Letošnje prv. tekmovanje v ljubljanski prvoraz. skupini je določilo do spomladi udeležencem kakor kaže tabela sledeči vrstni red.

Kranj	12	8	2	2	36:11	18
Hermes	12	7	3	2	32:15	17
Reka	12	6	2	4	22:19	14
Jadran	12	6	2	4	23:25	14
Svoboda	12	5	3	4	31:22	13
Bratstvo	12	5	0	7	23:28	10
Mars	12	3	1	8	19:37	7
Slovan	12	1	1	10	14:43	3

Kranj je z eno točko naskoka pred Hermesom obdržal prvo mesto, dočim si je Hermes z remijem proti Reki zelo pokvaril izgleda na prvo mesto spomladi. Z razliko treh ozir. štirih točk se je odtrgala od prvih dveh skupina Reke, Jadrana in Svobode. Krekpo si je opomogel naš gorenjski sosed, Marsa pa je rešil nevarnosti izpada Slovan.

Knjige Cankarjeve družbe za l. 1938

Slovenske ljudsko-prosvetne knjižne družbe so v primeri s produkcijo na ostalem knjižnem trgu pri nas pravzaprav skromne. Skromne največ zato, ker so omejene glede števila in obsega knjig na majhno količino, ki nikakor ne more zadostiti bravcu za celo leto. Vendar pa vrše že s tem, kar nudijo, prav lepo izobraževalno delo med najširšimi krogi našega naroda.

Cankarjeva družba se je kot najmlajše ljudsko-kulturno ognjišče kmalu s pridom uvrstila k ostalima dvema, Mohorjevi ter Vodnikovi in ima danes zlasti za delavski razred visoko ceno. Njena naloga je skrbeti predvsem za izobrazbo delavcev, ki si v borbi proti izkoriščanju nujno oblikujejo svoj lastni pogled na svet. V koliko izpolnjuje svojo nalogo, moremo presoditi po njenih letnih publikacijah. Za leto 1938. je izdala Cankarjeva družba štiri knjige: koledar, knjigo o Franciji in njenem ljudstvu, proletarsko povest in zbirko novel.

1. Koledar Cankarjeve družbe za leto 1938. Koledarji Cankarjeve družbe so bili vedno na spodnji višini. Uredništvo se je dobro zavedalo, da je to lista knjiga, po kateri človek največ brska in mora zato od nje največ pridobiti. Za uvod je letos v koledarju natisnjen znameniti **proglas človeških in državljanjskih pravic**, ki so ga izdali na Francoskem po revoluciji kot temelj ustavi. Čeprav v sodobni napredni dobi ta deklaracija ne more več služiti, ker vsebuje načela, s katerimi se je mlado meščanstvo borilo proti fevdalni družbeni ureditvi, je vendarle prav primerno, da se osveži spomin nanjo danes, ko je meščanstvo samo že zdavnaj poteptalo tiste zahteve po demokraciji in svobodi, katerih nosilec je bilo včasih. Od člankov v koledarju je zlasti važen oni o nalogah delovne žene, ki ga je napisala Angela Vodetova. V njem pisateljica zelo jasno podčrta dejstvo, da mora delavska žena predvsem kot žena in mati sodelovati v razredni borbi. Važen je tudi krajši sestavek „Znanost in delavstvo“, ki ga je prispeval dr. D. Lončar. Sestavka „Stare domače obrti na Slovenskem“ in „Iz zgodovine vzgoje in pouka“ se uvrščata kot zanimivo in poučno berilo med ostalo vsebino, čeprav nista aktualna in je bil morda eden ali drugi le po sili razmer natisnjen v koledarju. V leposlovju je na prvem mestu odlomek iz Sinclairove „Mednarodne brigade“, slika iz španske revolucije. Krajše novele so prispevali V. Ivanuša, A. Averčenko, Ina Slokanova in K. Štrbenk.

Gorenjska zimsko-sportna podzveza Jesenice

(Službeno)

Uprava GZSP želi svojim članom vsele Božične praznike in srečno Novo leto!

Članarina Poltrjuje se prejem članarine za leto 1937/38 od SK Poljane Kranj, in TK Skala Jesenice.

SK Bohinj. Dopisa se vzameta na znanje. Prošnji za oprostitev članarine se od strani GZSP ne more ugoditi, in to iz finančnih ozir.

Dopis saveza se vzame na znanje. Obravnaval se bo, ko bodo vsi klubi poravnali članarino.

Dopis SK Tržiča se vzame na znanje, ter se ga vodi v evidenci do zaključka sezone 37-38.

Tečaj TK Skale. Na Rožci priredi TK Skala Jesenice tečaj za alpsko kombinacijo, pod vodstvom g. Pračka Cirila. Tečajnina znaša Din 100.—. Vsi zaintereseni se opozarjajo na ta tečaj.

Verifikacija Za SK Bratstvo se verificira z današnjim dnem Lipovšek Franc. Obnovi se verifikacija za SK Dovje Mojstrana Jakopič Albin, za SK Skalo Heim Hubert. Zavrne se obnovitev verifikacije za Lihtnegerja, SK Dovje Mojstrana, ker sploh še ni bil verificiran. Imenovani naj predložijo izpolnjeno prijavnico. Obnovitev verifikacije za Novšaka Albina in Godca Eranca za SK Bohinj se zavrne, ker ni predloženih slik ne denarja.

Podsavezno prvenstvo GZSP v klasični kombinaciji se odda SK Bohinju v izvedbo. Uprava GZSP

pesmi pa Cina Jote in Jelka Vuk. Med tekste so smotreno vstavljene umetniške fotografije. Občutno pa manjkajo v koledarju sestavki praktične vsebine. Kralke informacije o delavski zakonodaji, o bolniškem zavarovanju, o poštnih pristojbinah in podobno bi ne škodilo. Slikarsko je opremil koledar J. Ravnikar, ki je prispeval tudi nekaj linorezov. Slaba pa je simbolična slika na naslovni strani. Delo in hotenje vsega delovnega tujstva je že toliko prepričevalno in samosvoje, da ga je tudi slikarsko mogoče prikazati na drugačen način kot s pomočjo nestvarne simbolike.

2. Anton Tanc: Ženin iz Amerike. Med knjigami, ki jih je letos izdala Cankarjeva družba, je ta najbolj uspela. Tanc živahno pripoveduje in čestokrat bravca močno zajame, ker ne ostane samo pri nvanjem opisovanju dogodkov, ampak tudi spretno psihološko utemeljuje. Priznali moramo, da so to že prav lepi začetki slovenske proletarske književnosti.

3. Mimica Konič. Sinovi predmestja. Za pisatelja socialne povesti je največja nevarnost morda njegov osebni odnos do krivic in gorja, ki jih morajo prenašati nižji sloji. Če svojega socialnega čuta ne more obrzdati, potem se spusti v razgovor z bravcem in z osebami v svojih povesti. Preveč deklamira, trdi in zagovarja ter tako zaide pri pripovedovanju v neko narejenost dogodkov, ki imajo na zunaj videz stvarnosti, v notranjem razvoju pa niso utemeljeni. To se opazi tudi pri Koničevi, ki preveč oblozuje, preveč posega osebno v dogajanje, postaja sentimentalna in dela silo resničnosti. Ljubezensko razmerje Marinke do bogatega Vilčaja, ki tvori sredino povesti, poslana na ta način neresnično. Mnogo boljši so prizori, kjer nastopata Ivan Bergant in njegov prijatelj Tone. Pisateljica se je tukaj zelo približala resničnemu proletarskemu življenju, ki polni predmestja naših industrijskih mest.

4. C. Petelin: Francija in francosko ljudstvo. „Obogatiti hočemo znanje svojih bralcev, orisati jim francosko deželo in ljudstvo, kakor se je v resnici razvijalo, kakršno je, in pokazati, koliko so dali Francozi za človečanstvo in kulturo“ — tako odgovarja pisatelj na vprašanje: Zakaj knjiga o Franciji? Knjiga je nesistematično razdeljena na deset poglavij, ki vsebujejo opis zemljepisne slike Francije, njenega zgodovinskega razvoja, družabnega in političnega življenja ter kulturnih razmer. Malokatera dežela z izrazito demokratičnim načinom življenja ter kulturnih razmer je preživela toliko izkušenj kot jih je ravno Francija. Nasprotja med vladajočo in vladano družbeno plastjo so tukaj izstopala vedno jasno in neposredno. Za razumevanje današnjega položaja v Franciji je poznavanje njene preteklosti nujno. Pisatelj je zgodovinski potek sicer razširil, pa ni organsko povezal in podčrtal tega, kar je za razvoj najbolj važno. Zemljepisna slika bi bila lahko bolj popolna. V nadaljnih poglavjih pisatelj obširno in v lahkem slogu opisuje družabno in politično življenje na Francoskem, pri čemur mu je merilo malomeščanski sloj, to se pravi ljudje, o katerih sam pravi, „da se dajo voliti v odbor ali kako drugo častno funkcijo“, (str. 81) ničesar pa ne govori o ljudeh, ki volijo. Zato dobimo vtis, da je življenje na Francoskem strašno uravnovešeno in ne moremo tega spraviti v sklad z nemirnim političnim, socialnim in kulturnim vrvežem današnje demokratične Francije. Knjiga, ki obravnava tako važen predmet zato, da bi se naši ljudje učili ob velikem zgledu, bi morata biti vse bolj popolna, bolj stvarna in manj bi morala imeti nepotrebne navlake. Manjka tudi slovarček tujk.

In zaključek? Pristopajte kot člani k Cankarjevi družbi, podpirajte jo in pridobivajte novih naročnikov, da nam bo mogla v prihodnjem letu nuditi več in tako izpolnjevati svoja idealna stremljenja v prid in za izobrazbo celokupnega delavstva.

Članarina znaša za celo leto din 20, prijave sprejemajo poverjeniki ali pa direktno Cankarjeva družba, Ljubljana.

Vesele Božične praznike želijo svojim cenj. odjemalcem

ALOJZI JENKO IZDELOVALEC DEŽNIKOV KRANJ TAVČARJEVA 8	PAVLA RABIČ Manufaktura, moda, galanterija, usnjene in čevljarke potrebščine KRANJ, MESTNI TRG 18		ALBIN JAZBEC KONFEKCIJSKA TRGOVINA KRANJ
LOGAR & KALAN MANUFAKTURNA ZALOGA LASTNIK: SREČKO VIDMAR KRANJ in se priporoča tudi za bodočo naklonjenost	„NARODNI DOM“ KAVARNA IN RESTAVRACIJA MAKSO REŠ	FRANC JANŠA KONCES. ELEKTR. PODJETJE KRANJ	ANTON MOHOR Medičarna Slaščičarna KRANJ
IVAN VIDMAR URAR KRANJ	MEHANIČNA DELAVNIGA IGNACIJ MAJNIK SPLOŠNO IN STROJNO KLJUČAVNIČARSTVO KRANJ		GOSTILNA „JOŠTAR“ KRANJ Stanko Likozar Avtoprevoznništvo Kranj Telef. 77
Marija Galjot Konfekcija Kranj	„SOKO“ OBLEKE KOBI MIRKO KRANJ	IV. EV. SIRC TKALNICA JUTE KRANJ	AVGUST LAP VRTNARIJA KRANJ Alka Ručigaj Gostilna Kranj, Mestni trg 3
FOTO ATELJE JANKO KRAMAR KRANJ GLAVNI TRG 183	JAKOPIN IVAN SEDLAR — SMUČARSKÉ POTREBŠČINE — ROČNE TORBICE KRANJ		„Elita“ Čevljarna Ročno delo Kranj
Valentin Šturm Špecialna trgovina barv Kranj	TERČON ALBIN DELIKATESA · ŠPECERIJA KRANJ TELEFON 70	Anton Kos Strojno mizarstvo Klanc Kranj	TONEJC VIKTOR TAPETNIK IN DEKORATER KRANJ
Rus Rudolf Zaloga ur in zlatnine Kranj	M. PIRC, KRANJ MANUFAKTURA ZALOGA TOVARNISKIH OSTANKOV		ANTON VREČEK ŠPECERIJA PORCELAN MEŠANO BLAGO KRANJ
Baťa Jugoslov. tovarna gume in čevljev Kranj	<i>in srečno Novo leto</i> Restoracija LOVRO FANI SEMEN KRANJ	Jernej in Mila Jeršin „Pri Matičku“ mesar in prekrojevalec Kranj	Singer šivalni stroji Kranj
GOGALA LOJZE MODNA TRGOVINA KRANJ	ZUPAN LEOPOLD USNJARNA KRANJ		<i>Restoracija</i> pri <i>Kolodvoru</i>
PEKARNA IN SLAŠČIČARNA PRI BUČARJU KRANJ	M. Kanduč nasl. galanterija in modna trgovina Kranj	AVTOPREVOZNIŠTVO M. BEVK KRANJ	LEKARNA Mr. M. RAUCH KRANJ, MESTNI TRG
Andrej Černilec Trgovina s čevlji Kranj	Taksi Klemenčič Joža Kranj	<i>in srečno Novo leto</i> Miro in Angela Peterlin Hotel „Kranjski dvor“ Kranj	DOM. ČEBIN PREMOG — DRVA — KOKS PODRUŽNICA KRANJ Vidovdanska c. Telefon 14
„VESTA“ šivalni stroji, kolesa, motorji, tehn. in športni predmeti ZLATKO ŠIMUNAC, KRANJ	„OLEX“ PROIZVODI NAFTE ZAGREB Inštalacija Sv. Klara — Vse vrste visokovrednih mazilnih olj		Anton Križnar Špecerija Gostilna Stražišče
Kunstelj Stanko Frizer za dame in gospode Kranj	Lovro Pičman Vodovodna instalacija centralne kurjave in kleparstvo Ljubljana Ilirska ul. 15 Telefon 29-11		
HOTEL „JELEN“ MILENA WAND KRANJ			

Franc NadižarStrojno in stavbeno mizarstvo
izdelava pohištva**K r a n j**

Puharjeva ulica

želi vsem svojim odjemalcem
vesele Božične praznike
in srečno Novo leto 1938

Lekarna

Mr. Fran Šavnika

dediči

Kranjželi vsem svojim odjemalcem
vesele Božične praznike
in srečno Novo leto 1938**Vsakovrstno**

zimsko, moško in damsko

perilo,nogavice, rokavice, kravate,
damske torbice itd. dobite
v **modni trgovini****IVO WENDLING**

Jenkova ulica

Kadar rabite trpežno bate-
rijo, kupite enkrat znamkoki je v kvaliteti prvovrstna.
Dobl se v vseh boljših trgovinah
Samoprodaja :**IDES K R A N J**Poslužite se tudi Vi, pri nakupu,
raznega manufakturnega blaga,
kakor tudi vseh vrst perila itd.**najcenejše trgovine na Gorenjskem****FRANC GROBATH d. z. KRANJ**Manufakturna veletgovina
Industrija perila in konfekcije
Ustanovljena leta 1885**HOTEL „STARA POŠTA“****KAVARNA RESTAVRACIJA***Želi vesele Božične praznike
in srečno Novo leto 1938*Na Štefanovo
v plesni dvorani
domača veselicaZa praznike vsa vina
čez ulico 2- do 4-
dinarje cenejše!**Začetek veselice ob 8. uri zvečer****VSE KAR RABI***Vesel Božič
želi vsem***NEVESTA**emajlirano in porcelanasto posodo
jedilno orodje, vsi gospodinjski pred-
meti, slike, ogledala, okvirji**HLEBŠ, KRANJ**

T V R D K A

A. VOLKVELETRGOVINA ŽITA IN MOKE
V LJUBLJANI*želi vsem svojim gorenjskim odje-
malcem prav zadovoljne božične praz-
nike in srečno ter uspehov polno
Novo leto 1938,***MALI OGLASI**Vsaka beseda Din 1.—: Iskanje služb in mali oglasi
soc. značaja vsaka beseda 50 para; prve tri besede
debeleje tiskane. Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova 7.**Prodaj**6 + 1 radioparal svetovne
znamke, popolnoma nov, naj-
ugodnejše. Ponudbe pod
„Brezhiben“ na upravo.**Mebilirana soba**z eno ali dvema posteljama,
eventuelno z vso oskrbo, se
lahko odda. Polzve se v
upravi.**Gospod**s sigurno eksistenco želi do-
pisovati s trgovsko izobra-
ženo gospodino z nekaj ka-
pitala, staro do 30 let. Do-
pise pod „Lep dom“ na upra-
vo „Sobote“.**Kupujem**steklenice in kante od olja.
Ponudbe upravi pod „Takoj“.**Oddam**lahko lepo meblirano sobo v
središču mesta. Naslov v
upravi lista.**Stanovanje dveh sob**
s pritlikinami išče mirno
stranko. Naslov pustiti v
upravi za „Zračno“.**Mizarskega vajenca**
in mlado pomožno silo za
vsa dela sprejme solidno mi-
zarsko podjetje. Naslov v
upravi lista**Nova hiša**na Klancu, enonadstropna z vrtom se
pod ugodnimi plačilnimi pogoji lahko
proda.**Pelko Anton**
Klanc p. Kranj**Dva nova lokala****na najprometnej-
ši točki Kranja**pripravna za pisarno, trgovino
ali obrt se odda s 1. januar-
jem. Naslov v upravi „Sobote“.*Vesele praznike in srečno
Novo leto želi svojim od-
jemalcem in gostom***France Benedik****gostilna
Stražišče**Najpripravnejša izletna
točka. Udobni prostori.
Dobra vina! Primeren
prigrizek po izbiri!**Domača solidna postrežba!****ZA BOŽIČ****OB DARUJ
PRAKTIČNO**Stekleno, porcelanasto,
emajlirano posodo ali
servise, jedilne garniture
sploh vse kar se rabi v
kuhinja kupiš najceneje
in trpežno pri**COLNAR-JU
V KRANJU****TEKSTILNA TOVARNA****FRANJO SIRC - KRANJ**

želi

vesele Božične praznike in srečno Novo leto 1938